

Suga

2003

Årstedsskrift for Varteig Historielag

Redaksjonskomitè for INGA:

Solveig Rød
Synnøve Gundersen
Hans Erik Pedersen

Anne Sofie Bergerud har tegnet
forsiden: Restaurert stenfjøs i
Lundskogen (se side 25).

Kjære leser!

Velkommen til det 19. hefte av **"INGA"**. I år endrer vi på formatet, kanskje på tide etter at heftet så å si har hatt samme utseende i alle år. Redaksjonen håper at endringen vil føre til et bedre hefte, blant annet med større skrift og mulighet for større bilder.

Innholdet i årets hefte skiller seg ikke fra det som har gått igjen de siste årene: Gårdshistoriene går videre nordover både på øst- og vestsiden av bygda. Det er noen "glipper" her og der, men vi lover at vi skal "tette" igjen slik at vi får med oss alle etter hvert. Som vi skrev i fjorårets hefte, har vi også i år med avskrift av kirkebøkene, denne gang for 1869 og 1870. Vi tar nå antakelig en pause. Fra avskriften vil vi bemerke det store antall døde i 1870. Hva skyldtes det?

Redaksjonen ønsker å komme i kontakt med personer som har stoff fra Varteighistorien. La Knut Aarbu og Ola Bergby stå som eksempler. I "Inga" skal vi ha med det som ikke kommer med i bøker eller protokoller. Tenk på at dersom "historien" ikke blir skrevet ned, så blir den glemt!

Innhold:

Ise og Varteig birøkerlag	side	3
Hyllest til binæringens medlemmer	side	10
Emanuel Andersson - et hverdagsmenneske	side	14
Noen minner om "Fotballplassen"	side	17
"Kølabrenning på Aarbu"	side	18
Sælid gnr. 3009	side	21
Sælid nedre gnr. 3009, bnr. 1 - 2	side	28
Gabestad gnr. 3049, bnr. 2	side	30
Avskrift av kirkebøkene i Varteig 1869/-70 (forklaring til avskriften, se INGA 1999/2000)	side	34

L. Evensen as

PELLYGATEN 71, 1706 SARPSBORG

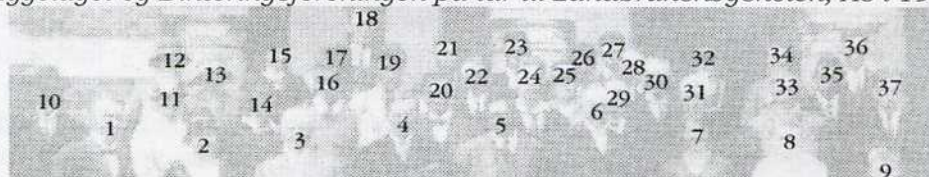
Ise og Varteig birøkterlag

av Solveig Rød

For noen år tilbake var det mange i Varteig- og Ise-området som hadde bier eller høner enten som hobby eller attåttnæring. Noen avisreferater tyder også på at det var en forening av dette slaget i bygda i mellomkrigsårene, men den vet vi lite om. Vi har derimot protokollen fra den foreningen som ble stiftet etter krigen. Varteig Hagelag ble et møtested for folk med interesse både for hagebruk og andre attåttnæringer. Etter hvert følte en del i Hagelaget behovet for en egen forening som kunne bli et sted der de kunne møtes for å utveksle erfaring og høre foredrag om hobbyen sin. Denne foreningen skiftet navn flere ganger; både fordi det geografiske området for medlemmenes bosted ble utvidet, og fordi det ble endring i medlemmenes dyrehold. Nedenfor kan du lese den 45 årige historien om birøkterlaget.

Eggelaget og Binæringsforeningen på tur til Landbrukshøyskolen, Ås i 1932

1. Olav Spydevold 2. Augusta Hasle 3. Marius Hasle 4. Jens Ørka 5. Hilmar Kullerud 6. Olav Bergerud 7. Randi Sælid 8. Arne Bøhaugen? 9. Rikard Bøhaugen 10. Rikard Snoppestad 11. Anna Bergerud 12. Ellen Mørkeseth 13. Elise Skofteby 14. Tora Belsbymoen 15. Anna Seim? 16. Henrik Sælid 17.? 18. Peder Mørkeseth 19. Oskar Lunde 20. Ole Rognerudengen 21. Lars Brusevold 22. Ole S. Brenne 23. Håkon Torptangen 24. Anders Sælid 25. Johanne Brenne 26. Jens Belsby? 27. Johan Sælid 28. Julius Sælid 29. Ole Rogndalen 30. Kristian Myrás 31. Ole Bergerud 32. Ingebjørg Mathiesen Hasle 33. Sander Belsbymoen 34. Anna Bøhaugen 35. Alfred Brennås 36. Henrik Bøhaugen 37. Johannes Lunde

Østfold fylkes billedarkiv

1. mars 1947 holdt Varteig Hagelag fest. Der var fylkesagronom Berger og holdt foredrag om bier. Han viste også en film om arbeidet i bi-gården. Mange av lagets medlemmer drev ikke bare med hagebruk, men også med birøkt. Sammen med andre birøktere dannet de denne kvelden Varteig Binæringsforening. Fred Lunde ble valgt til formann i den nystiftede foreningen som hadde 17 medlemmer. Foruten bier var det også flere av medlemmene som hadde fjørfe, slik at navnet dekket både det å ha bier og andre attåtninger.

Det første året arrangerte laget 4 basarer sammen med Hagebrukslaget og Sanitetsforeningen. Overskuddet fra disse basarene ble på nesten 800 kroner, og det ble bestemt at laget skulle kjøpe inn en honningslynge som medlemmene kunne få låne. Samtidig fikk Ragnar Sundås et tilskudd på kr. 25, slik at han kunne kjøpe inn 3 avlshaner. Lagets medlemmer skulle så ha forkjøpsrett til rugeegg hos Sundås.

Det første året vokste medlemstallet jamt og ble snart fordoblet. For å øke lagets kompetanse, ble Øyvind Bergerud sendt på kurs for birøktere på Haga Småbruksskole. På årsmøtet den 5. februar 1949 ble vedtekter for foreningen vedtatt. Det ble dessuten satt opp regler for lån av honningslyngen:

1. Den som låner slyngen, får 2 dager til å benytte den – unnatt hvis det er slik at slyngen ikke kan foregå.
2. Låneren må etter bruk straks rengjøre slyngen og passe på at den ikke tar skade.

3. Låneren har ansvar for slyngen så lenge den er i hans eie. Hvis slyngen skades eller misbrukes, kan låneren bli nektet videre bruk, eventuelt må han erstatte skaden.

Øyvind Bergerud ble nå valgt til formann, og kontingenten ble, for de som hadde tidsskrift, forhøyet fra 5 kr til 6 kr. Medlemmer uten tidsskrift måtte betale 2 kr. Det var 20 medlemmer som hadde tidsskriftet "Birøkteren", 4 hadde tidsskriftet for fjørfehold og så var det 18 medlemmer uten tidsskrift.

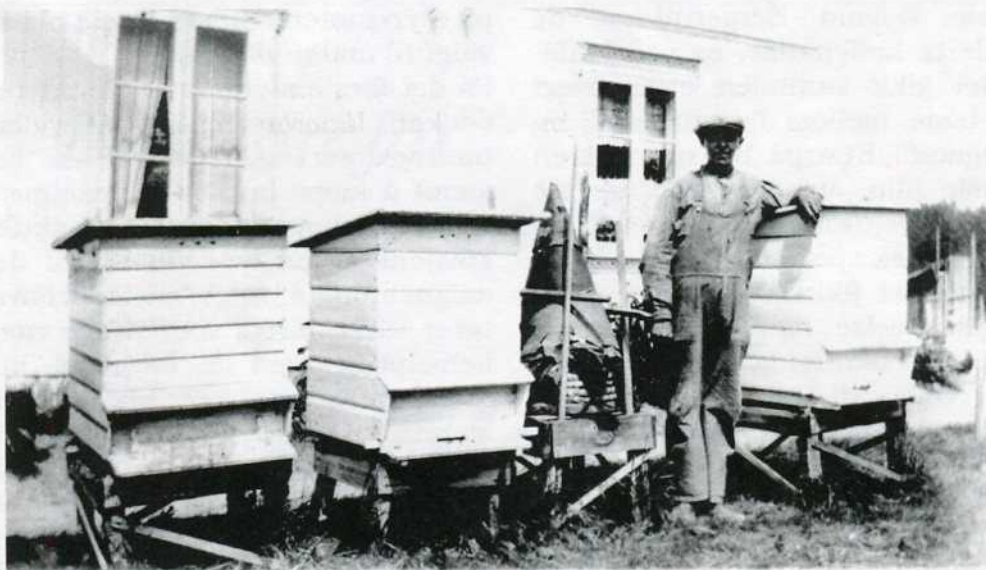
På medlemsmøtene var det ofte 2 foredragsholdere slik at det ble snakket både om bier og fjørfe.

På årsmøtet i 1950 besluttet man å delta i Norges Birøkterlags krone-rullingsaksjon til Dronningavlstasjonen. Samme år arrangerte laget en tur til Billingstad i Asker for å bese Norges Birøkterlags dronningavlstasjon.

Protokollen forteller videre at det i 1950 var problemer med å få tak i nok sukker til å fore biene med.

Til årsmøtet i 1951 forelå det et forslag fra Borgen Binæringsforening til fylkeslagets årsmøte om at det ble dannet et eget lag for de som drev med fjørfehold. Varteiglaget stemte for at både bi-eiere og fjørfeholdere skulle fortsette i samme lag. På årsmøtet ble det også bestemt å kjøpe inn en ny kube og en sverm som foreningen skulle bruke til formering.

Østfold Binæringslag ivret sterkt for å øke birøkten i fylket, og foreningen arrangerte derfor en demonstrasjon hos Anders Hasle. Nesten 20 medlemmer møtte fram

Birøkt på Sælid 1929, Anders Sælid ved kubene.

Østfold fylkes billedarkiv

og fulgte godt med da Per Berg forklarte om stell av bier og kuber.

Årsmøtet i 1952 måtte utsettes fra januar til mars pga. møteforbudet som var ilagt fordi det var munn- og klovsyke-epidemi. Årsmøtet dette året var sterkt opptatt av problemet med å skaffe nok sukker til vårforingen.

Til årsmøtet i 1955 forelå det ikke noen skriftlig beretning for de to siste årene, men regnskapet ble godkjent med et lite overskudd. Det ble videre referert et skriv fra Norges Birøkterlag som oppfordret til å tegne andeler i Norges Honningsentral.

På årsmøtet i 1957 ble de tatt opp en henvendelse fra Sarpsborg Rasedueforening om en felles utstilling, men da frammøtet på årsmøtet var svært lavt, ble saken bare sendt videre til det nye styret med Johan Bratteli i spissen.

Protokollen inneholder svært lite om virksomheten på slutten av 50-

tallet. Først ut i 1960 er det skrevet noe igjen. Da omtales en henvendelse fra kommunen om å delta i 100-års jubileet for Varteig kommune.

Lenger ut på høsten kommer det skriv fra arbeidsutvalget i Sarpsborg og omegns Binæringsforeninger. En del birøktere på Ise ønsker å danne en ny forening i det området. Både arbeidsutvalget og fylkesagronom H. Kirkeby var i mot det. De mente det var bedre å utvide Varteig-foreningen.

Et "forhandlingsmøte" ble holdt på Varden 13. september 1960. Kirkeby mente foreningen fortsatt burde hete Varteig Binæringsforening inntil videre, og at folk fra Ise burde melde seg inn i denne foreningen. I følge protokollen var Ise-folkene svært forsiktige med å uttale seg, og en henstilling om at de som ville melde seg inn i Varteig-laget, skulle rekke opp en hånd, førte heller ikke til noe. Da

foreslo Øyvind Bergerud at de skulle ta kaffepause, og ved kaffebordet gikk samtalen etter hvert lett både mellom "vartingene" og "isingene". Etterpå ble det vist en svensk film om bier, og så ble møtet avsluttet med en liten, humoristisk sportsfilm!

Etter møtet fikk laget 5 nye medlemmer fra Ise. På årsmøtet senere på høsten ble "isingen", Oluf Skofteby valgt til ny formann. Binæringsforeningen hadde da 41 medlemmer, 15 av dem holdt tidskriftet "Birøkteren". Årsberetningen forteller også at lagets slynge har vært utlånt til flere medlemmer, men at det er et problem at slynga ikke har noe fast oppbevaringssted.

Årsmøtet bestemte derfor at det skulle ansettes en slyngevert eller materialforvalter. Møtet ble avsluttet med at fylkesagronom Helge Kirkeby viste film og holdt foredrag om "Aktuelt i birøkt". Kirkeby nevnte også at Varteig var en kommune der det burde være mulig å drive birøkt med god lønnsomhet, særlig med vandring i tillegg. Han ba også foreningen prøve å få til 3-4 sommermøter med demonstrasjoner på forskjellige steder i bygda for å øke interessen for binæringen.. Filmen som ble vist, het "Bees for Hire" og var laget av Caltex bensinselskap. I referatet nevnes at den var lærerik, men "hadde bare talen vært på norsk, så hadde man fått mer ut av det hele."

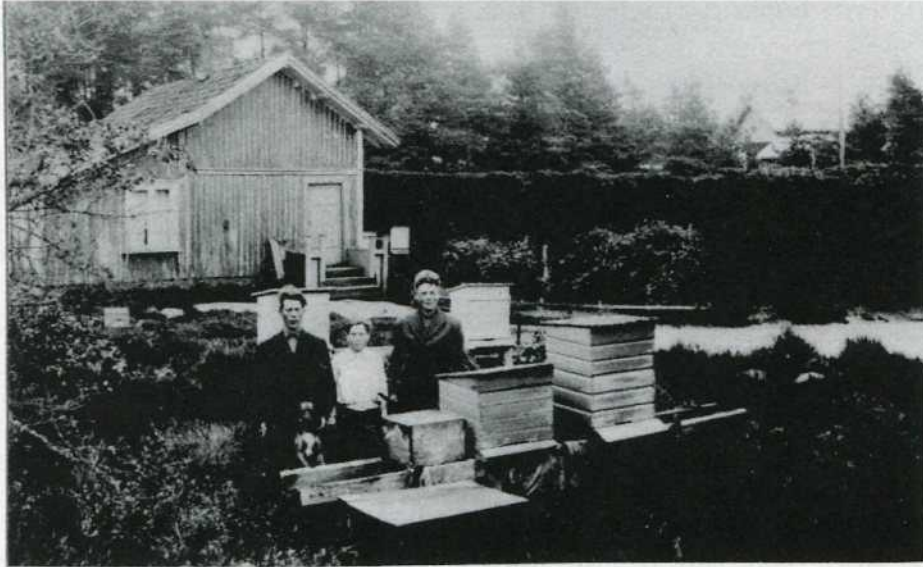
På det samme årsmøtet ble det sterkt beklaget at Martin Lunde ikke ville ta gjenvalg som formann, og han ble derfor foreslått valgt til rådgiver med rett og plikt til å delta

på styremøter. Anders Hasle ble så valgt til materialforvalter.

På det første styremøtet ble navnet endret til Varteig og Ise Binæringsforening, og det ble bestemt å kjøpe inn en fire rammers slynge og honningløser som skulle stasjoneres på Ise. Videre var det enighet om å velge en underkasserer i hver krets som skulle være behjelpelig med å kasserer inn kontingenten og tegne nye medlemmer.

Saken om innkjøp av slynge som skulle stasjoneres på Ise, ble tatt opp på et medlemsmøte i Varden den 5. juni 1961. Det var nemlig for lite penger i lagskassa, og det ble derfor foreslått at medlemmene som bodde på Ise, skulle bidra med 5 kr pr. kube. Siden frammøtet var lavt, ble det ikke tatt noen bestemmelse. Den utrettelige Kirkeby var tilstede også på dette møtet. Han viste film og holdt foredrag om "Vårstell og rengjøring av kubene". Kikeby snakket også om sverming og begrensning med Snellgrovebrettet.

Senere på sommeren hadde laget demonstrasjon hos Oluf Skofteby, og der demonstrerte Kirkeby Snellgrovebrettet og svermekassa. Frammøtet var bra, og folk var fornøyd. Senere ble forslaget om at medlemmene skulle betale inn kr. 5 pr. kube for å få penger til å kjøpe enda en slynge, tatt opp, og man ble enige om å gjøre dette bidraget frivillig. 10 medlemmer bidro med i alt 185 kr., og ved å ta resten fra kassa kunne man kjøpe inn 1 stk. B 156 håndslynge med 4 rammer av merke C. F. M. til kr. 310,-.

Birøkting ved Berglistua på Ise ca 1930. Brødrene Bergli, fra venstre Einar, Johan og Kristian samt hunden "Lissi". Østfold fylkes billedarkiv

Protokollen forteller videre at Varteig og Ise Binæringsforening deltok med en fin utstilling ved feiringen av Varteig kommunes 100-års jubileum. Utstillingen besto av plansjer, materiell og en glasskube med levende bier.

Det virker nå som om stadig flere av de aktive medlemmene i laget kommer fra Ise-området, og etter årsmøtet i 1963 må vi helt ned på varamannslista for å finne navn fra "Varteig-siden".

Helge Kampenes ble valgt til formann for det kommende året.

Årsberetningen som ble lagt fram på årsmøtet i 1964, forteller om et dårlig år for birøkten. Vi siterer: "Det dårlige været høsten -62 sammen med den harde vinteren reduserte kubetallet betydelig. De fleste gjenlevende kuber var også svært svekket. Vårutviklingen var dårlig, og de fleste dronningene kom alt for sent i gang med egg-

legginga. Blomstertrekket ga all grunn til optimisme, da været var svært gunstig, men for de flestes vedkommende ble det lite i skattkassene fordi kubene ennå var for svake. Denne sene utviklingen resulterte i liten eller ingen sverming, så det var få som hadde noe arbeid med å fange svermer. Lyngtrekket begynte lovende, men før biene riktig kom i gang med å fylle alle de gapende hull i skattkassene, satte det inn med dårlig vær, og siden var det ikke mange dager våre små venner fikk anledning til å samle noe til vinterforsyningen."

I årsrapporten for -64 kan vi lese at det ikke bare var været som ødela for birøkterne: "Det ble også i år foretatt felles innkjøp av sukker gjennom Norges Birøkterlag, men dette var lite vellykket idet sukkeret kom altfor sent."

Aktiviteten i laget ser også ut til å være på et lavt nivå. I 1965 hadde laget kun to arrangement; nemlig årsmøtet og 1 demonstrasjon, og årsberetningen slutter slik: "Det økonomiske utbyttet av binæringen har også i år vært uhyre liten for de fleste. Det må nok innrømmes at interessen for foreningen også har vært av samme karakter som det økonomiske utbyttet." På årsmøtet i 1966 møtte det bare 6 medlemmer.

De neste årene var været mer gunstig for bi-røkt, men det ser dessverre ikke ut til å ha fått noen positiv virkning for aktiviteten i foreningen. I årsberetningen for 1970 skriver formannen: "Når det gjelder foreningen, så har det vært lite møtevirksomhet. Det lar seg liksom ikke gjøre å få ordnet noe, det er for lite dager i uka, og de få som er – er opptatt. Tenke det, ønske det, ja, ville det med, men her stanser det. Vi får håpe på et bedre år i 1971."

Selv om det bare var mellom 5 og 10 medlemmer som kom på årsmøtene i første halvdel av 1970-tallet, gikk valgene greit unna; det ble gjenvalg på alle verv. Det er antakelig også i denne perioden at foreningen går over til å hete Ise og Varteig Birøkterlag.

I 1975 ble det endelig arrangert et medlemsmøte igjen. Harald Nebb kåserte om bisykdommer og den økende bipesten i Varteig/Ise. Møtet førte faktisk også til at foreningen fikk 3 nye medlemmer.

På årsmøtet i 1977 ville ikke Kristian Bergli motta gjenvalg. Han hadde da vært formann i 10 år. Alf K. Hansen ble valgt til ny formann,

og det ble besluttet å starte en studiering. På samme møtet ble det foretatt en opptelling av bigårder i foreningens distrikt, og resultatet ble 47 steder der man hadde bier (Skjebergdalen iberegnet).

Bipesten var et stadig økende problem, og laget gikk derfor aktivt ut med kontroll. I tillegg ble det holdt 2 demonstrasjoner med foredrag og lysbilder der det ble gitt tips om bekjempelse av sykdommen. Det var et vellykket tiltak, for året etter ble det bare registrert ett tilfelle av bipest i distriktet, og i 1979 kontrollerte man 90 kuber uten å finne ett eneste tilfelle av sykdommen. Ved utgangen av 1977 hadde foreningen 16 medlemmer. Samme år ble også nye vedtekter for laget vedtatt. Av disse kan vi se at fjørfehold er ute. §2 sier klart at: "Lagets formål er å organisere birøkterne, og å fremme birøkten i distriktet".

Etter hvert ble det også flere foredrag og demonstrasjoner om forskjellige biraser. Carnicabier (Krainerbier) ser ut til å ha vært svært populære, og foreningen fikk i 1980 tilbud om å låne en Carnica-kube slik at man kunne ta ut larver til dronningavl. På årsmøtet i 1982 orienterte Ole Rogndalen om sine forsøk på dronningavl. Erfaringene ser ut til å være at Carnicabiene var lettere å stelle enn de brune.

Årsrapportene forteller om middels år med avlinger på 15-20 kg honning pr. kube. Honningsentralen ønsker å øke salget av honning, og foreningen deltar med "stands" i de tre dagligvarebutikkene i området og med utstilling på "Ise-dagen"

som ble arrangert for første gang i 1984.

Protokollen forteller videre om problemer med yngelrâte og dårlig vær, og i 1985 ble gjennomsnittsavlingen bare 12 kg pr. kube. Laget sto i -87 for en innsamling av honning- og voksprøver som ble sendt til Institutt for biavl for analyse. Det ble ikke funnet spor av sykdom i noen av prøvene. Birøkterne ble likevel rådet til å rydde vokslagrene for å unngå sykdomsspredning.

Selv om aktiviteten i laget var bra i disse årene, prøvde man stadig nye tiltak for å verve nye medlemmer, bl.a. henvendte man seg til den nystartede 4H-klubben med tilbud om kurs og praktisk opplæring. Protokollen forteller ikke noe om det ble noe av dette. I 1990 anskaffet laget en demonstrasjonskube som de ville utplassere på skolen for å prøve å vekke interessen for birøkt blant de unge. Dessverre førte ikke tiltakene til økt oppslutning om birøkterforeningen, og på årsmøtet i 1992 ble det flertall for å slå seg sammen med Sarpsborg og Tune Birøkterlag. For overskuddet i kassa ble det bestemt å kjøpe en ny slynge som kunne lånes ut til medlemmene.

Ise og Varteig Birøkterlag deltok også med utstilling da Varteig kommune arrangerte sitt 125-års jubileum. I den forbindelse skrev formann Alf K. Hansen en orientering om foreningen. Vi siterer til slutt noen avsnitt fra denne:

"Biene våre henter nektar, pollen (blomsterstøv) og vann ute i naturen, og de er avhengige av godt vær. Siden været varierer mye, har

resultatet i bigårdene, honningutbyttet, også vært ulikt fra år til år. Fra først av hadde medlemmene sannsynligvis brune bier. Senere ble det en del import av Italianere, litt Buckfast og kanskje også andre raser. For tiden er det noen som satser på Krainer. Laget har nå 21 medlemmer med ca 110 kuber.

Et middels godt år med for eksempel 20 kg pr. kube gir 2.000 kg honning. Det er altså ikke små kvanta av dette verdifulle næringsmiddelet som våre minste husdyr trekker inn fra naturen. Og likevel er biene i vårt samfunn av langt større betydning enn verdien av honningproduksjonen. Den svenske professor Åke Hansson regner med at bienes pollinering (bestøving) av blomsterplanter, kulturplanter i jord og hagebruk og ville planter i skog og mark, er mange ganger så mye verdt som bienes produksjon av voks og honning."

Til slutt tar vi med en liste over de som har vært formann i laget. Både av denne listen og fra listene over andre verv, ser det ut til at dette har vært en svært mannsdominert forening. Vi må helt fram til 1983 for å finne en kvinne blant de tillitsvalgte. Da ble Jorun Sikkeland valgt inn som varamedlem. Senere ble hun nestformann.

Formenn :

Fred Lunde	1947-48
Øyvind Bergerud	1949-50
Ragnar Sundås	1951-54
Øyvind Bergerud	1955-56
Arthur Hasle	1957
Johan Bratteli	1958
Martin Lunde	1959-60
Oluf Skoftby	1961

Osvald Hystad 1962-63
Helge Kampenes 1964-66
Kristian Bergli 1967-76
Alf K. Hansen 1977-83

Ole Rogndalen 1984-86
Helge Kampenes 1987-88
Godtfred Lunde 1989-92

Hyllest til binæringens medlemmer

9. februar 1929 var det fest på Kommunelokalet i Varteig. Festen startet kl. 6. Det var foredrag og film ved generalsekretær A. Steffens fra Oslo. Hans tema var fjørfe. Vandrelærer Ole Kjenner talte om binæring. Det var satt opp rutebil med avgang fra Sarpsborg postkontor kl. 6.15. Retur etter at festen var slutt ved midnatt. Antakelig har den første timen vært brukt til årsmøte i foreningen, for avisreferatet forteller også at styret fikk følgende sammensetning:

P. Mørkeseth (formann), Ole Bergerud (kasserer), Rikart Snoppestad, Ole Rogndalen og Ole Bergerud (styremedlemmer). Einar Lunde og O. Brenne (revisorer).

Nedenfor følger et dikt som muligens ble skrevet til denne festen. Forfatter er Einar Lunde.

Varteig binæring har møte også i år,
og de samles da helst i vor kommunegård.
For her er det peisestue, store og små sale,
og da kan det komme, om det vil, mange i tale.

Her er de også vant til at samles – store og små,
og drøfte de saker som for tiden står på.
Vi vil også samles i Varteig Fjærfelag,
at skrøfte og drøfte vore saker i dag.

Kommunens gård, det ligger i navne
at det vil mange interesser favne;
ikke bare hus for det offentlige styre og stel,
men også for slikt som samler os i kvel.

Vi vil da håpe at huset blir frit,
når det først åpent til os er git.
Ja, det blir jo Herredstyret som selv bestemme,
når de får ansøking fra os medlemme.

Ja, ansøking skal vi sende så det skal "yre"
for vi selv representerer jo det halve Herredstyre.
Og det som de arbeider med her de fleste,
må vi jo si går til kommunens beste.

Ja, Herredstyre har nok flere saker og større betjening end vi har i Varteig Binæringsforening.

Ja, budsjetter og saker har de som er drøie, og skattøre og skatter blir nokså høie.

Ja, de har mang en bevilgning og mye greier; og nu det siste går det svært i veier. Ordfører`n og Mørkeseth er mang en gang sinna når de diskuterer om Hovedlinja.

Nei, nå må vi sandelig tenke på noe annet i kvel end kommunens styre og stel. Det er bedre vi prater om høner og bier i slike dårlige og knappe ti`er.

Men mange de vil vel spørre os her i dag, hvorfor skal vi drive et slikt fjørfelag når all handel rent liksom stopper, og på alle lager der står de og "propper".

Og enten vi skal gråte eller le, så må vi sanheden i øinene se, for inktene de blir jo så små og færre, men utgiftene de blir verre og verre.

Saken er den; vi må drive rasjonelt stel om vi så "ente kan eller vel". Når vi tenker os markedet utenlands, så er det jo ingen stop eller stans.

Og ser vi på markedet og handelen vår, så må vi si : Det er trått, slik som det går. Ja, det hele blir jo blandet med jammer og sorg om vi bare skal reise til Sarpsborg.

Mange trur vel det er fanteri og skrøner? Nei, ente når det gjelder bier og høner. Men varen må være god, og fin emballage i slike trange og vanskelige dage`.

Men når vi er på "Binæring" slik som i kvel`, så må vi tale på morsmålet lel. Ja, ekte Varteigmål vil vi føre, og nu skal De målet få høre.

"Vi trenger å sparæ å spinke å karæ for å få`t te å varæ.

Å væræ ræd før det som en har, å har`n da lett ve siæ,
så går allti`s tiæ.

Vi kan nok snu å skrælle og hønere stelle
hvis døm ente er på bare fjelle`.
Da blir døm bare og ente rare,
og ente får ve førsteklases vare.

Men jæ har den truæ – det sammæ sier fruæ –
at hønens lønnær sæ bedre end kuæ.
Ja, når regnskapet gjøræs opp, da står hønæ på topp.
Hvis ho ente førtenge har gått med naken kropp.

Ja, bytte ve får hvert enæste år.
Og nå skæ de få no`n goè rå`.
Hønæ må få noe å gjøræ; la ho gå i graset te over øræ
og spærkæ om det så er rundt med døræ.

Ve må ha go`e hus og rent for møkk og lus.
Og tørt på golvet med mye gras. Ja, alt må væra i stan`
med prima skjælsand og drekkevann
i rene kjørrel og spann.

Å kønn må døm ha hver eneste da`hvis det skæ gå bra.
Havre mais og hvete,
men la døm spærke å lete
for ellers så blir døm for fete.

Ja, mjøl må de bruke så mye døm kan sluke
hver eneste dag og uke.
Å gi det i automatiske kar, eller bruk det du har.
Så kommer eggæ; det blir`u var.

Men grønt må du ikke glømme å samle inn om høsten å gjømme.
Høimo, nesle og kløver, det er noe døm behøver.
Men bland det i deigen så du ikke får svinn
da blir plomma særdeles fin.

Og om du ei har mjøl, så klarer ente hønæ sæ sjøl,
men regelmessig stel både mærræ og kvel.
Å mens hønæ løper, så anskaff dæ bøker
å skriv det du kjøper.

Å når hønæ blundær og drømmer og altengen glømmer,
så har du ælltids no`n stønder.
Da kan du lesæ i hønæbla`og en oversikt ta,
for det må ve ha?

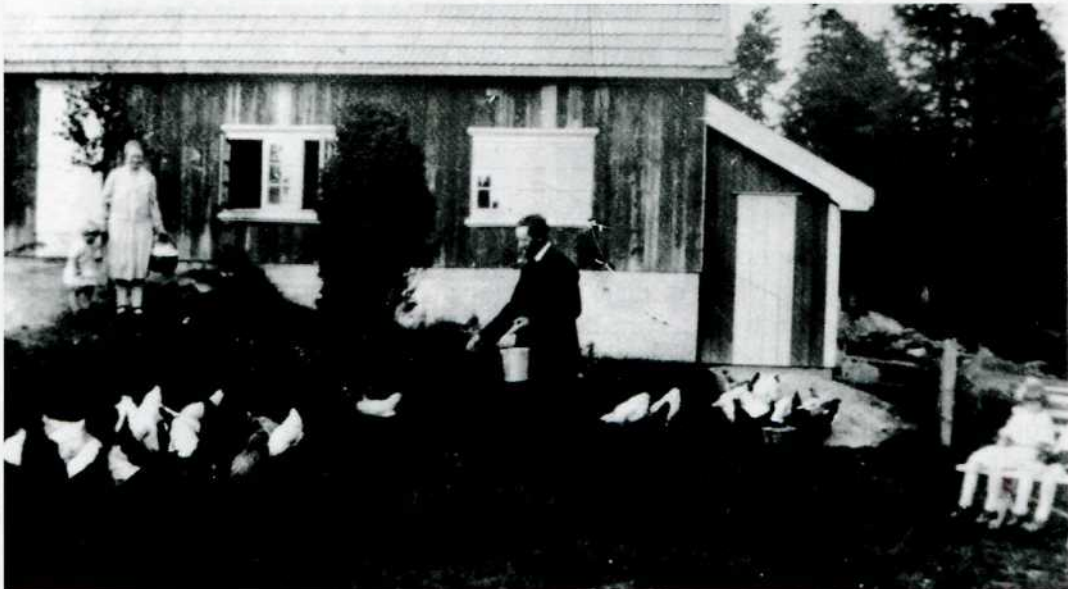
Og snart så ær`e sommer med egg å plommer
så det flommer, å kyllingæne kommer.
Døm må ha sæt stel, men det går å lel
om det blir såpass tel.

Men så kommer plauen, å da er`e sjauen
både før os å Rauen.
Og da er`e å karæ i jol`æ både for ho Guri å`n Ola
om det en er varmt i solæ.

Men så sværmer biæ i den trable tiæ.
Ja, en sværm vel ve ha, og den må ve ta.
Å mens biæ sørrer langs med øier og ører,
så fast te krakken vi kubben snører.

Jo, honning må ve ha, for det er bra
om de så er hver eneste da`.
Men ettersom døm sier, dom som har bier,
så ventær døm på bedre ti`er.

Ja, løkke å hell med ditt binæringstell.
Så vel ve slutte før i kvel`.
Og vi b`ynner da på ny før end solen vil gry.
- Kykkeliky!

*"Eggproduksjon" på Skogli ca 1930: Einar Lunde (1900-1933) mater hønene, Astrid (1901-1991) og datteren Ingrid f. 1929 står på trappen mens Ellen f. 1925 og Martin f. 1926 sitter på krakken. Einar og Astrid drev hønseri og hadde rugemaskin. Da Einar døde bare 33 år gammel, fortsatte Astrid driften alene.
Østfold fylkes billedarkiv*

Emanuel Anderson – Et hverdagsmenneske

Av Ola Bergby

Emanuel Anderson var født i Göteborg i 1870 var døbt Emanuel, men da han kom til Skjebergdalen og Varteig ble han kalt Malle. Emanuel Anderson var født av kondisjonerte folk og i sin ungdom utdannet han seg som befalingsmann i det militære. Han tjenestegjorde i den svenske hæren, men så var det slik at han var for glad i "øllet ock vinet" som han sa. Det endte med at han mistet jobben som befal. Da dro Emanuel Anderson til Norge for å få seg arbeid, og det første sted han kom til, var hos Markus Boberg i Berg.

Nå var det slik at Gunder Olsen på Torgrimsby i Skjebergdalen var født i Berg. Han hadde giftet seg på Torgrimsby med Karen Johanne Svennungsdatter. Gunder hadde fått høre om Emanuel Anderson og fikk ham i tjeneste på Torgrimsby, og der var Malle i lengre tid. Gunder så at Malle var en dyktig arbeidsmann.

I første halvdel av 1900-tallet var det i Skjebergdalen en stor gruvedrift, spesielt på Øby, Sætre og Rånes. Det ble tatt ut feltspat som ble kjørt til Ise og lastet på jernbanen. Der ble den sendt videre til Hafs-lund smelteverk. Det var mange rundt i distriktet som hadde en kjærkommen inntekt av dette i vintermånedene.

Malle hadde også lyst til å prøve seg i gruva. Han sa opp sin jobb på Torgrimsby og begynte å drive feltspat. Det var her Malle lærte seg å handtere mineborr og sprengstoff.

Det kom godt med siden da han skaffet seg utstyr som han brukte på fjellet. Det står fremdeles gjødselkjellere og grunnmurer av grannitt som Malle satte opp. Malle tok ellers mye forefallent arbeid rundt omkring.

Marius Bergby fortalte mye om Malle og roste arbeidet hans. Han fortalte at i januar 1915 fikk han beskjed om at han var utskrevet til kavaleriet og skulle møte 23. april på Rakkestad Eskadrons telthus i Sarpsborg. Det passet dårlig, han var i ferd med å gifte seg og skulle ta over gården. Malle ble redningen, han skulle være hjemme og gjøre slåtten for Marius. Før Malle begynte med slåtten, skulle han en tur til Sarpsborg, men der traff han Karl i Oskarsgate og GöteborgsPelle og de andre kompissene. Da ble det som vanlig fest i flere dager. Da sang Malle sin yndlingsvisse:

*Jag gick mig ut en aftenster
spasserande i Grønelund
Der møtte jag en flicka sjön
hons like finns ei her
Vi satt oss ned i Grønelund
ok språkades om kärleken
sei vil du bli min lilla ven
ok vila vid mitt bröst*

*Om åtta dar kan du få svar
ner jag får frågat mor ok far
si sekkert er det viljen din
tror jag visst at du blir min
ner åtta dar forgagna var
hadde flickan fått en annan kar*

Et av "minnesmerkene" etter Malle:

Gjødselkjeller på Bergby gnr 50 bnr 1,4

Fotograf: Solveig Rød

*så skrev hon mig et avskedsbrev
at hon nog aldri elsket mig*

*Ja du kan tro min sorg ble stor
badda natt og dag jag fikk ei ro
Jag gikk den veien mang en gang
fast veien den var lang*

Det er vanskelig å gå god for den tekst som Malle brukte. Det var en ekte rallarvise "som ble sjonget bottenøver i anlegga" sa Malle.

Været var fint, og Malle var fremdeles sammen med Karl og GøteborgsPelle. Marius hadde en søster hjemme på gården mens han var i kavaleriet. Hun tok en tur til byen for å se etter Malle. I Oskarsgate traff hun ham, og han ble med hjem, gikk i gang med slåtten og fikk høyet tørt i hus.

I den tiden var det vanlig at mange mannfolk her i området var på Agnalt i Tune og kjørte tømmer for

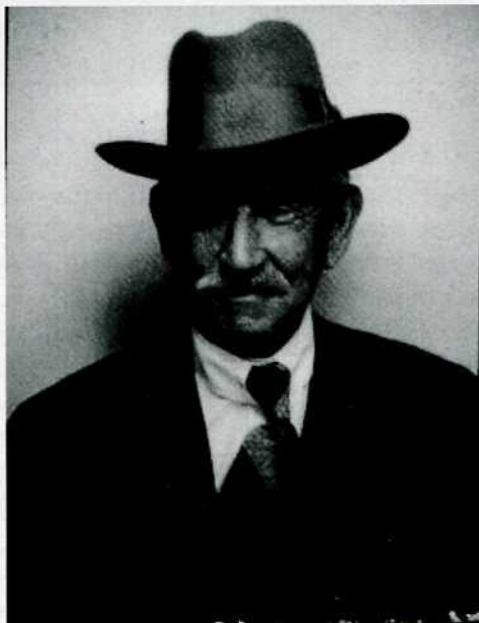
skogeierne der. Ole A. Bergby var en av disse, og Malle var med. De kjørte i samme sluffa, donning og stubbslae sto på Agnalt. Ole var sterkt forkjølet og hadde vært på apoteket og kjøpt seg rigabalsam og honning. Det var dengang botemidlet for slikt. Malle ville også smake på medisinen. Ole ga ham flasken, og Malle drakk opp alt og sa "det smakte døden".

Karene hadde også med seg noe som var sterkere, og Malle ble etterhvert i veldig humør og pratet og sang. Da de kom opp i Tune et sted, traff de en mann som stod ved postkassa for å hente posten. Han skulle Malle prate med, mannen ble stående og se på Malle og spurte: "Kjenner De meg?" "Ja, jeg kjenner deg din dritjævel", sa Malle og gikk tilbake til sluffa og kjørte.

Jeg kjente Malle selv fra 1930-åra da han var her på gården hos min

farfar, Ole H. Bergby. Her var han blant annet en slags stallmester og hadde sin egen hoppe som sto lengst ned i stallen. De andre tjenesteguttene kalte hoppa for Mallemerra. Denne merra var gretten, og Malle mente at ingen andre kunne mestre den. Derfor ble han sur hvis de andre guttene tok den ut og kjørte med den.

Det var sagt at Malle måtte vende hjem til Sverige for å få sin pensjon. Som det fremgår av nedenstående brev, hadde han også et sted hjemme i Göteborg.

Emanuel Anderson

Eier av bildet: Ranveig Grønodd

En pen vårdag i 1936 husker jeg Malle ble kjørt til stasjonen. Da han og farfar tok farvel, var det nok vemodig for dem begge. Malle hadde tross alt vært her i mange

år. Han var en flink og samvittighetsfull kar, men så hadde trangen til sterke drikker ødelagt mye for ham i livet.

Det er tatt vare på et brev som Malle sendte etter at han kom hjem til Göteborg. De 14. mai 1936 mottok farfar dette brevet, med frimerker for 15 øre:

Sævedalen den, 10 i 5/1936

Olle H. Bærby

Nu får jag skriva til Eder ok fortella hur jag har det.

Jag har helsa ok mår bra, ok jag önskar Eder det samma. Jag har det bra jag arbetar hemma, ok holder på med en kjellare unner huset. Lagården har jag revet ner.

Her er så rara orningar så man får inte gjöra som man vil, de bestemmer hur man ska börja.

Her er full fart med plojen, og her er fint väder, rent varmt.

Du Bergby får ta dig en tur hit så får du se hur jag har det. Jag skal mota dig på törjet, det kostar bara 10 kronor. Så får du skriva hvilket tog du kommer med så möter jag dig. Så kan jag få spöra hur det står til med Kristen, du får helsa så godt i från mig. Nu får jag sluta for denne gong. Så får du helsa Sander så mykktet i från mig. Jag skal snart skriva til honom.

En vennlig helsen frå mig til eder alla

Emanuel

Min adres:

Emanuel Anderson Box 132

Sævedalen Göteborg

Noen minner om "Fotballplassen"

Av Knut Aarbu

Jeg antar at det var rundt 1937 at man unnfanget idéen om at det burde bli en fotballplass i området. Stedet ble valgt fordi det her verken var skikkelig skog eller dyrket mark. Ungdommene i området samlet seg til dugnad og fikk til en plass på 30 x 50 meter. Halvparten var nærmest plant fjell. Den øvrige grunn var myr på sandbunn.

Det ble raskt livlig aktivitet på området. Ungdommene hadde samlet inn penger til en ball, og det var Ole Sikkeland som var ansvarlig for ballen. Han oppbevarte den hjemme hos seg, og var ikke Sikkeland der, måtte man gå fra Aarbu til Knatterud for å hente ballen.

Min personlige opplevelse fra den tiden er at jeg en gang sto ved siden av målstanga. En av de store guttene skjøt, og jeg fikk ballen i mellomgulvet. Det tok lang tid før

jeg fikk igjen pusten. Siden fikk jeg ikke stå der!

Stedet ble også brukt til festlige anledninger med musikk og dans. En St. Hans aften husker jeg de plantet bjørker langs hele den siden av banen som vendte mot Aarbu-veien. Det var mye folk der, og vi ungene fikk være med til langt på kveld.

Fra tunet til Gunvor og Gunnar Nilsen hvor Fotballplassen lå og hvor Kølabbrenninga foregikk.

Jeg husker også at det var underholdning. En gårdsgutt fra Knatterud, Øyvind Beck, var en riktig

spreking. Han gjorde flere saltomortaler etter hverandre - uten å ta fart. Så kom krigen, og plassen ble brukt til "kølabbrenning" (se neste artikkel).

Etter krigen var det ikke så mange ungdommer igjen i området som brukte plassen. Det skyldtes bl.a. at ruinene etter kullbrenneriet sto der. Det ble vel brukt til opplagsområde for trevirke inntil Gunvor (Aarbu) og Gunnar Nilsen overtok stedet og bygde sagbruk og bolig.

"Kølabrenning på Aarbu"

av Knut Aarbu

Under krigen ble det dårlig med drivstoff for kjøretøyer. Det medførte at biler måtte få annet drivstoff enn bensin. Gassgeneratorer ble derfor tatt i bruk. Gassen ble produsert av trevirke.

Jeg antar at ved å brenne bar/lauvved til trekull, fikk man mer gass pr. kilo virke enn ved å bruke "knott". Samtidig ble tjære og lignende brent bort før det ble til trekull.

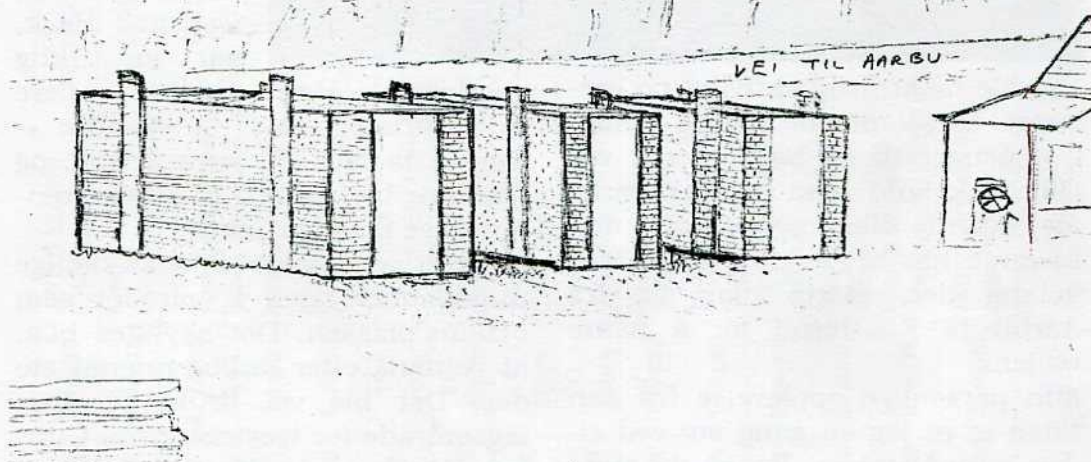
I alle fall ble det bygget opp en trekullproduksjon på "fotballplassen" ved Aarbuveien. Det var et åpent område med "fast dekke" av fjell og grus. Plassen lå ca 100 meter fra riksvei 11 som den het den gang (nå rv. 111).

Det ble murt opp 3 ovner i størrel-

sen 2 meter høye, 2 meter brede, 6 meter lange og 1 stens tykkelse. Lengden var antagelig valgt for at de skulle romme to storfavner eller ti favner ved. Ovnene ble fylt med 3 meter lange stenger/stokker. Det var arbeidsbesparende i forhold til den vanlige 60 centimeters favnveden. I skogen ble det derfor en ny form for hugging og måling. Med 3 meters lengder satt opp i et kryss med en meters høyde (minimum høyde etter tørking) fikk vi et "reis" som skogsarbeideren fikk oppgjør etter.

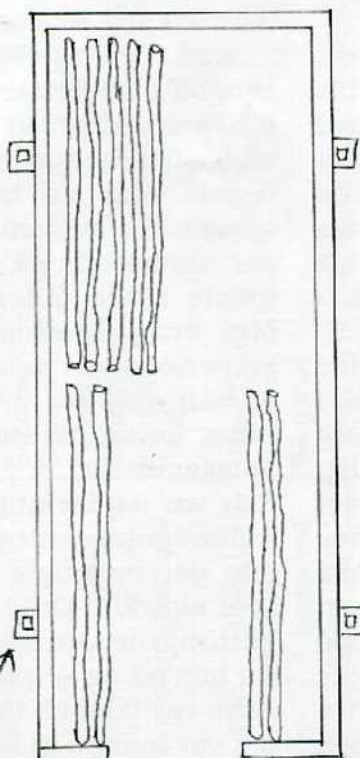
Ovnene ble murt av teglesten. Det var fire piper – to på hver side – og jeg mener å huske at pipeuttaket var nederst. Taket var av stålplater som ble holdt oppe av T-formede

KØLABRENNERIET på Aarbu under krigen

SKISSE: SETT FRA TRAPPA TIL GUNVOR:
"SLIK VAR DET I 1943"

Skisse av ovn for trekullbrenning (etter hukommelsen!)

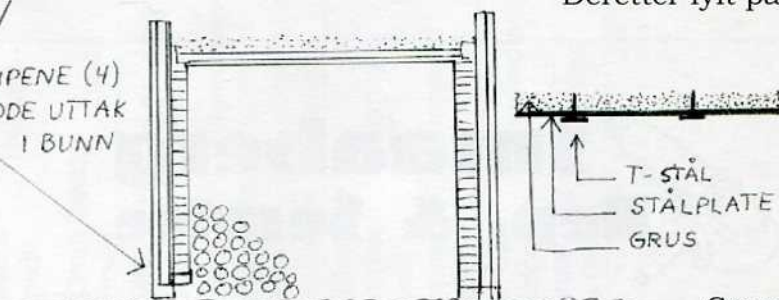

Ovnene var murt opp av tegelsten
Veggtykkelse = 1 helsten

Høyde og bredde: 2 meter
Lengde: 6 meter

Antar at ovnene skulle
romme 2 storfavner
(1 storfavn = 5 favner)

PIPENE (4)
HADDE UTTAK
I BUNN

Tak av stålbejelker "1"
(T-stål) og stålplater.
Deretter fylt på sand/grus.

T-STÅL
STÅLPLATE
GRUS

OVN BLE FYLT HELT MED VED.

Grusen dempet
varmen, eller fordelte
varmen slik at stålet
ikke ble rødglødende

stålbjelker med ca 1 meters mellomrom. Da taket var på plass, ble det dekket med grus for å lede bort varmen fra stålet. Døren var også laget av en stålplate.

Når ovnen var fylt opp med ved, startet brenningen ved at veden ble antent ved døra. Når det hadde tatt ordentlig fyr, ble døra satt på. Det var døras nedre del som avgjorde trekken. Hastigheten i brenninga var svært viktig, og trekken ble justert ved å tette eller åpne i døråpningen ved hjelp av grus.

Ovnen brant i 2-3 døgn. Da ble trekken tettet til, og ovnen sto så i ytterligere 2 døgn for å kjøle seg helt ned. Ble døra åpnet for tidlig, kunne det bli en eksplosjonsartet brann. Når ovnen var nedkjølt, var den ca 1/3 full av trekull. Trekulla ble tatt ut og kjørt gjennom en "knuser" for å få rett størrelse på bitene. Deretter lempet de bitene over i et hektolitermål og derfra over i papirsekker. Det ble bygget et lagerhus til sekkene, og foran det var et overbygg der knusing og fylling av sekker pågikk. Hele denne prosessen var et svart ar

beid. Du så bare det hvite i øynene på de som jobbet der.

Den ansvarlige for produksjonen het Olufsen – sønnen het Willy – han var fra Skjeberg og drev med busser og lastebiler. De brukte lastebil med henger når de kom for å hente sekker. Vi hadde aldri sett en lastebilhenger før! Det var 2-3 fagfolk som sto for selve produksjonen. En av dem het Skogen. De var innlosjert på Mikkellytta og kjøpte i alle fall melk på Aarbu. Min bror, Thorbjørn, jobbet også en periode ved anlegget, og jeg tror at han også ble med til Otteid ved Stora Le da de startet et lignende anlegg der.

Selv var jeg for ung til å ta jobb på kullbrenningsanlegget, men jeg var ofte der og fulgte godt med i det som skjedde. Det hendte også at vi guttungene var med og bar sekker fra lageret og ut på lastebilen. Sekkene var ikke så tunge, og vi synes det var moro å få hjelpe til.

Jeg tror kullbrenningen avtok da de kom fram til en mer rasjonell måte å lage "knott" på. Det var knott av older (or) som ga mest gass.

**Smaaberg
Rep. & Service**

Kim Morli

TELEFON: 97766029

Sælid gnr 3009

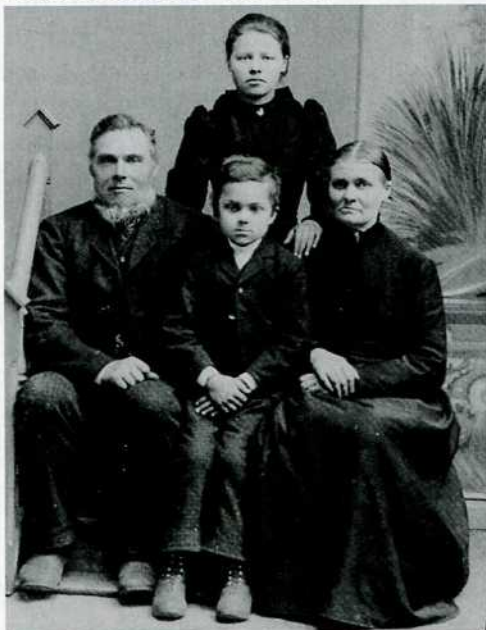
Av Rolf Sælid

Sælid, gnr 3009, grenser i vest til Hauger, i nord og vest til Lunde-gårdene, i øst og syd til Brunsby-gårdene, og i syd til Småberg.

I 1814 ble gårdene delt i nedre og øvre Sælid.

Rikard A. Sælid kjøpte først nedre Sælid gnr. 3009 bnr. 1-2 pluss Kullerud gnr. 3014 bnr.10-11 i år 1900 av Ole Christensen Sælid.

I 1902 solgte Rikard Sælid nedre Sælid gnr. 3009 bnr. 1-2 til sitt søskenbarn Simen Hansen Sælid (1857-1944, se Inga 1994 side 45). Imidlertid gikk ikke hele gården med i salget, søndre del av gården beholdt Rikard Sælid selv og der lå også kjeller og bryggerhus. De nye bruks numrene ble 7-8.

Ole Christensen Sælid (1835-1910), hans andre kone Inger Marie Anders-dtr. Lindemark (1840-1929) og sønnen Johan Oscar Olsen Sælid f 1887. Jenta er ukjent. Eier av bildet: Rolf Sælid.

Anders Olsen fra Lillehovden i Tune kjøpte gjenværende del av øvre Sælid gnr. 3009 bnr. 4 ca. år 1863, av brødrene Ole og Christian Christensensønner Sælid. Anders Olsen Sælid solgte et jordstykke til Christian Andersen Lundeberget i år 1871. Det nye bruksnummeret på jordstykke ble bnr. 5.

Anders Olsen Sælid kjøpte i 1887 gnr. 3009 bnr. 3 av enken Oline Nilsedatter Sælid.

Anders Olsen, født på Lillehovden 1835, død 1909 i Varteig.

Hans kone Kersti Iversdatter Brunsby, født på Brunsby i Varteig 1829, død i 1917 i Fredrikstad. De giftet seg i 1861.

Deres barn:

1. Rikard Sælid, født 1862 på Lillehovden i Tune, død 1944 på Sælid i Varteig. Gift i 1896 med Ragna Elise Bergerud, født i 1876, død i 1972.
2. Katrine Magdalene, født i Varteig i 1864, død i Fredrikstad i 1941. Ugift.
3. Johan Oskar, født i Varteig i 1866, død i Sarpsborg i 1930. Han hadde kolonialforretning i Sarpsborg. Han hadde også ideen til magasinet som ble satt i produksjon(Sarpsborg komfyren).Gift i 1898 med Elise Kristiansen Gabestad fra Varteig, født 1869, død 1943.
4. Inger Marje, født i Varteig i 1868, død i Fredrikstad i 1946. Søstrene Katrine og Maja drev kolonialforretning i Fredrikstad.

Elise og Rikard Sælid med barna Anders (v. bak) og Kirsti og Randi
Eier av bildet: Rolf Sælid.

5. Ala Kamilie, født i Varteig i 1871, død i Varteig i 1876.
6. Johannes, født i Varteig i 1873, død i Varteig i 1876. Ala og Johannes døde av difteri.

Fra 1864 til 1882 drev Anders Olsen gården Sælid i Varteig. Fra 1861 til 1864 bodde de på Lillehovden i Tune. I 1864 flyttet de til Sælid i Varteig. I 1882 flyttet de til Furuholmen i Varteig og senere tilbake til Lillehovden, så tilbake til sitt gamle hjem Sælid (gamlestua er fra ca 1763). Før han flyttet inn i gamlestua, pusset han opp og hevet taket i søndre del av huset. Dette var i 1905. Mens Anders eide gården, bygget han nytt våningshus i 1883 (kr 250 for bygget og 250 for vinduer og dører, byggmester Christensen. Ole Dueholen og Johan Bødalen laget dører og vinduer). Huset var tegnet av Gunerius Furuholmen. Grunnmuren ble satt opp av sønnene Rikard og Oskar. Stenen ble hentet fra stenhoggeriet ved Jelsnes i Tune. Det

gamle staburet ble flyttet fra nordenden på gamlestuen til nordøst for det nåværende våningshuset.

Sønnen Rikard og søskenene må ha drevet gården fra 1882.

Anders Olsen Sælid var formann ved Furuholmen tømmerlense til han gikk av ved aldersgrensen med pensjon fra Fredrikstad Tømmerdireksjon. Han var med og stiftet Tune og Varteig avholdsforening i 1863. Han var også prestens medhjelper (menighetsråd) fra 1875 til 1900.

1904 kjøpte Rikard Sælid sin fars gård, gnr. 3009 bnr. 3-4. I 1917 makebytter Gunerius Hansen nordre Lunde, han eier gnr. 3009 bnr. 6, med Rikard Sælid. Gunerius fikk da et jordstykke av Rikard Sælid som fikk gnr. 3009 bnr. 9-10.

Barna til Rikard og Ragna Elise Sælid:

1. Artur Joachim, født i 1898, død i 1911 av blindtarmbetennelse.
2. Kirsti Andrine, født i 1908, død i 1997. Gift i 1935 med Johan

Olsen Spydevold (f. 1900 d. 1964).

3. Randi Elisabeth, født i 1910, død i 2002. Ugift og bodde hjemme på gården til 1990.
4. Anders, født 1912, død i 2002. Gift i 1940 med Martha Synnøve Lunde (f. 1914 d. 1997)

Rikard bygde ny driftsbygning i 1929, dette kostet da kr 22.000. Arbeidslønnen til snekkerne var kr 0,50 per time. Potetkjeller ble bygget i 1930. Det ble bygget nytt bryggerhus i 1936. Det var tegnet av Anders Sælid. Overbygget på den gamle kjelleren ble restaurert ca år 1937.

Mens Rikard eide gården, ble hovedgrøftene på gårdens eiendom drenert.

Rikard var herredskasserer fra 1886 til 1937, det vil si 50 år. Han fikk Kongens fortjenestemedalje i

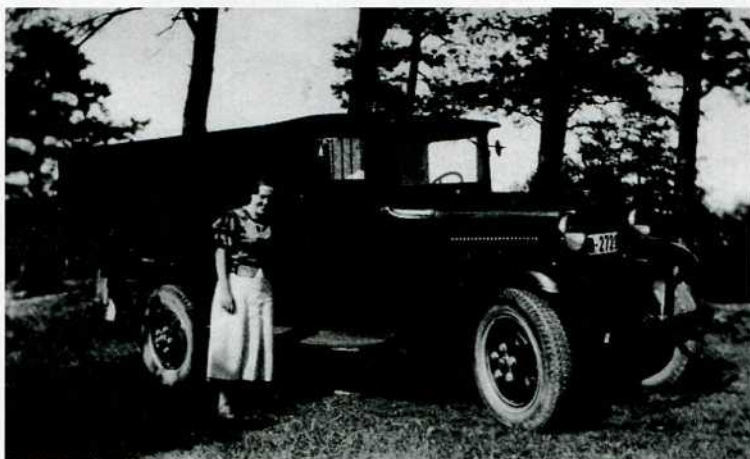
sølv som herredskasserer i 1932 (da var han 70 år). Han var også poståpner fra 1886 til 1932. Han hadde hjemmekontor på Sælid. Rikard var også styreformann i Varteig Sparebank fra 1913 til 1920. Han var med i kommunestyret for Venstre i en periode. Ved siden av dette var han bonde; gården ble da drevet med en gårdsgutt. Den gangen var sekkene på 100 kg, så Ragna Elise som var sterkest i ryggen, hadde jobben med å bære disse.

Anders Sælid kjøpte gården av sin mor, Ragna Elise Sælid i 1944, gnr. 3009 bnr. 3-4-6-7-8 pluss gnr. 3014 bnr. 10-11. I 1954 kjøpte Anders Sælid, Hauger gnr. 3010 bnr. 2-5-7 av Odd Haugård. I 1975 kjøpte Anders, Lunde nedre gnr. 3012 bnr. 6-12 av Jens Ørka.

Fra 1956: Bak Anders og Martha Sælid med Rolf mellom seg. Foran May-Synnøve, Harald, Anne-Lise og Knut. I bakgrunnen inngangspartiet til våningshuset.

Eier av bildet: Rolf Sælid

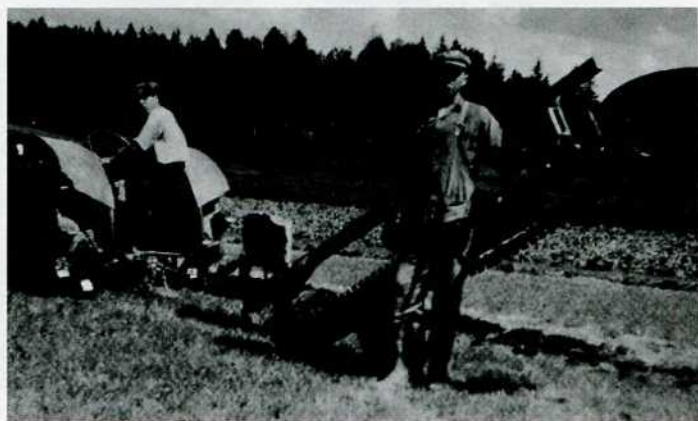

Martha Sælid foran A-Forden i 1938. Eier av bildet: Rolf Sælid

Barna til Anders og Martha Synnøve Sælid:

1. Rolf Egil, født 1942. Gift i 1969 med Anna Marie Bråthen fra Råde (f. 1947).
2. Anne-Lise, født 1944. Gift i 1968 med Ole Christian Rogne fra Porsgrunn (f. 1936).
3. Harald, født 1948.
4. Knut Willy, født i 1952. Gift i 1977 med Ellen Skjeltorp fra Skjeberg (f. 1954).
5. May-Synnøve, født i 1953. Gift i 2000 med Reidar Olsen fra Rolvsøy (f. 1949).

I 1936 kjøpte Anders sin første lastebil, en Ford A- modell (fra 1931), for kr 2.222. Den brukte han også til å harve med og som drakraft for grøfteploget. I 1945 kjøpte Anders en ny grøfteplog for 416 kr. I 1946/-47 kjøpte han sin første Fordson traktor med

Fra 1947, Asbjørn Engebråthen på traktoren og Anders Sælid ved grøfteploget fra 1945 Eier av bildet: Rolf Sælid

pigghjul. Eiendommen ble grøftet fra 1945 til 1957. Hus og sag ble bygget i 1944. Sagen ble mest brukt i perioden 1950-60. Det ble bygget nytt hønehus 1958, der var det plass til 400 løsgående høner. Bolighuset ble restaurert innvendig i 1969. Det fikk da klosett og dusj (timelønnen til

snekkeren var 12 kr). De hadde et eget drivhus i sydenden på låven. Det var 4 ganger 11 meter. Der ble det produsert tomater, som ble solgt på Sarpsborg torv på lørdager sammen med egg og andre grønnsaker. Dette var det Martha som ordnet med. Et nytt redskapshus ble bygget i 1972. Ny vei til Lundskogen ble bygget i 1976. Vanningsanlegg 1977 med pumpestasjon ved Glomma (Tangen). I 1952 produserte gården 26 000 l melk. De fikk 50 øre literen av meieriet.

Fra 1955, Sagpersonellet er fra venstre Anders Sælid (bakgutt), Asbjørn Skår (plankebærer), Oskar Berg (sagmester) og John Andersen (kapper/gårdsgutt). Eier av bildet: Rolf Sælid

Anders var blant de som tok initiativet til å stifte Varteig idrettslag i 1931. Han var formann i idrettslaget i 4 år. Han var med i Varteig kommunestyre i tre perioder for Kristelig Folkeparti. Videre var han formann i Varteig sosialstyre i 16 år. Det var ingen sosialsjef den gangen, så han fungere som dette. I 12 år var han formann i Varteig Sparebank. Han var formann i Varteig Menighetsråd i 8 år. Søndagsskolelærer og formann i pensjonistforeningen var han også i mange år. I tillegg til dette hadde han mange andre verv. De hadde gårdsgutt til 1957. Etterhvert vokste barna til, og da var det deres oppgave å hjelpe til på gården. Søsteren Randi og kona Martha arbeidet også på gården. Rolf kjøpte gården i 1980 av sin far, gnr. 3009 bnr. 4 (alt ble slått sammen til ett nummer i 1956). Rolf kjøpte også Hauger gnr.3010 bnr. 2 (dette bruksnummeret er også slått i sammen) av sin far. Han kjøpte også nedre Lunde gnr.

3012 bnr. 6-12 pluss Kullerud gnr. 3014 bnr. 10 (dette bruksnummeret ble også slått sammen).

Anna Marie og Rolf bygde eget hus på Solås, gnr. 3009 bnr. 11. Det er flere gårds- og bruksnummere på Sælid.

Barna til Rolf Egil og Anna Marie Sælid:

1. Åse Marit, født 1970.
2. Johan Arnt, født 1972.
3. Ann Kristin, født 1974.
4. Inger Elisabeth, født 1986.

Det ble bygget ny silo i 1981, pluss at taket på hønehuset ble skiftet. I 1982 ble låven restaurert. I 1983 ble hønehuset omgjort til grisehus. En urinkom ble bygget i 1984 (200 m³). Kostnadene fra 1982 og til 1984 på de nye byggene ble 850.000 kr (snekkerlønn 60 kr timen). I 1985 bygget Rolf en korn-tørke inne i driftsbygningen. I 1985 ble det bygget golv på løa på Lundskogen. Løa er fra ca 1950. Det finnes også et gammelt steinfjøs fra 1700-tallet på Lundskogen. Denne husmannsplassen ble kalt Kalhytta. Våningshus ble utvendig isolert og kledd om i 1986 (den gamle kledningen var 103 år). Det samme ble gjort på bryggerhuset. En ny bilgarasje ble bygget i 1990. Det ble bygget et tak over urin-

Konfirmasjon 2001: Bak fra venstre Rolf Sælid og Johan Arnt. Foran fra venstre Ann Kristin, Anna Marie Sælid, Inger Elisabeth og Åse Marit.

Eier av bildet: Anna Marie Sælid

kommen i 1995. I 2001 ble det gamle taket på saken restaurert. I 2002 ble det levert 104 000 liter melk til meieriet; prisen var ca kr 3,40 per liter. I gjennomsnitt drikker vi nordmenn 107 liter melk i året. Det vil si at gården forsynte 972 personer med melk. I 2002 hadde de 17 melkekyr og andre storfe 33. De hadde også 20 årspurker. Gården har i dag 166 dekar dyrket jord, skog og annen utmark er på 218 dekar. Inntektsgrunnlaget til Anna Marie og Rolf har vært gården.

Historien om navnet Sælid:

På 1700-tallet ble navnet Sælid skrevet slik: Sælie. Endelsen "ie" kom fra dansketiden. Embetspråket i den tiden var tysk. Mange ord som fra den tiden endte med bokstaven **i** fikk en stum **e** tillagt som ending for å få fram **i`en**, noe som også gjelder i dagens tysk.

I 1814 bruktes navnet Sæli uten stum **e**. I 1879 bruktes navnet Sælid med **d**, og dette er slik det fortsatt blir skrevet.

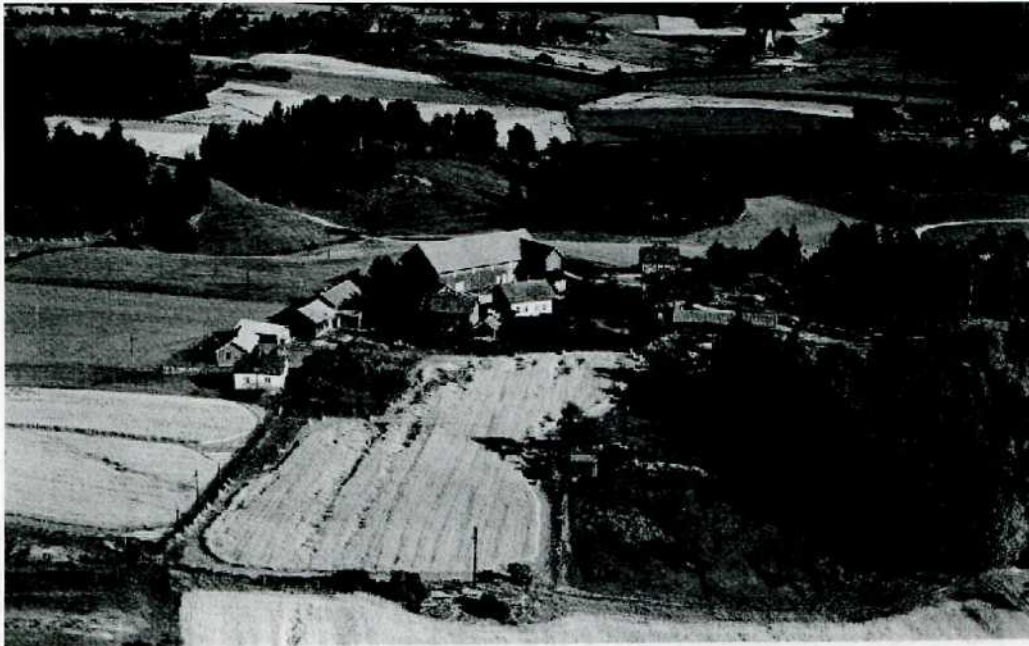
Det er to gårder i Varteig under Sarpsborg kommune som skriver navnet Sælid med **d**. Tre gårder i Øystre Slidre i Valdres kommune, og to gårder i Vestre Slidre. De to gårdene i Vestre Slidre søkte om navnforandring i 1909, fra Rogn-dokken til det tidligere kalt Sælid.

Også en husmannsplass i Voss kommune skriver Sælid med **d**.

Opplysningskilde er riksarkivet i Hamar.

Når det gjelder Sælidgårdene i Varteig og Øystre Slidre i Valdres og husmannsplassen i Voss, så ligger alle disse i lia mot vann.

Opplysningene kommer fra karter over kommunene.

Sælidgårdene, Sælid nedre til venstre

Eier av fotografiet: Rolf Sælid

SARPSBORG
KOMMUNE
Kultur og oppvekst

Sælid nedre gnr 3009, bnr 1-2

Av Astrid Sælid Gressløs

Simen Hansen solgte bnr 1 og 2 til Ole Hansen Westgård (f. 1886) i 1907. I april 1913 solgte han den videre til Julius Andersen Skauge (1862-1944). Han var gift med Laura Marie Orderud (1874-1949). De hadde 4 barn:

1. Alf Oskar (født på Sandbæk) (1906-1981). Gift med Solveig Skivdal
2. Johan Ludvig (født på Sandbæk) (1908-1960) Han var gift med Olga Brusevold (1914-2002).
3. Henrik Marentius (født på Sandbæk) (1909-1992). Han var gift med Else Andrine Brusevold (1912-1982).

4. Valborg Margrethe (født på Sælid) (1914-1970). Gift med Thorolf Amdahl.

Alf Sælid var en av de første i Varteig som hadde lastebil. Senere flyttet han til Sarpsborg og drev egen transportforretning.

I 1939 kjøpte Henrik gården av sin far. Henrik og Else hadde 2 barn :

1. Astrid f. 1942
2. Bjørg Marie f. 1946

Henrik Sælid hadde jobb som postmann ved siden av gårdsdriften. Det ble stridt, og i perioden fra 1947 til 1950 forpaktet han bort gården til A. Øvstegård. I 1950 solgte han Sælid nedre til Bjarne Pettersen.

Ca 1920: Julius Andersen Skauge og kona Laura Marie med Valborg. Bak Henrik, Alf og Johan.

Eier av bildet: Astrid Sælid Gressløs

Henrik var en samfunnsengasjert mann. Han var formann i Varteig I.L i 1934 og i 1936. Han var hele livet opptatt av politikk og var bl.a.

Henrik og Else Sælid.

Eier av bildet: Astrid Sælid Gressløs

formann i skolestyret og formann i byggekomiteen for den nye sentralskolen. Henrik satt 5 perioder i kommunestyret for Arbeiderpartiet. Fra 1964 til 1971 var han ordfører i Varteig.

Det var mye gamle hus på gården da Henrik overtok, og i 1940 bygde han grisehus. Låven brant ned i 1962, og ny låve med fjøs sto ferdig i 1964. Bryggerhus med garasje og hønehus ble bygd i 1963.

De følgende opplysninger bygger på samtale med Bjarne Pettersen.

Da ny låve skulle bygges etter brannen, måtte den flyttes pga strømlinja. Pettersen hadde noen

år jobb på Borregaard ved siden av gårdsdriften. Han drev med kuer, gris og hadde hester. Omkring 1970 ble det slutt på dyreholdet. Gårdens areal er i dag ca 75 mål, 55 mål dyrka mark og 20 mål utmark. Det er også litt skog. Jorda blir nå leid bort til Bjørn Kristianslund.

Grisehuset er blitt revet, og eierens datter og svigersønn bygde i 1973 bolighus og verksted på gården.

Bjarne Pettersen f. 1912 var gift med Olga f. Olsen (1916-2000). De har 2 barn :

1. Anne Lise f. 1947 g.m. Alf Syversen
2. Solveig f. 1951 g.m. Rolf Skarpnord

Bjarne Pettersen

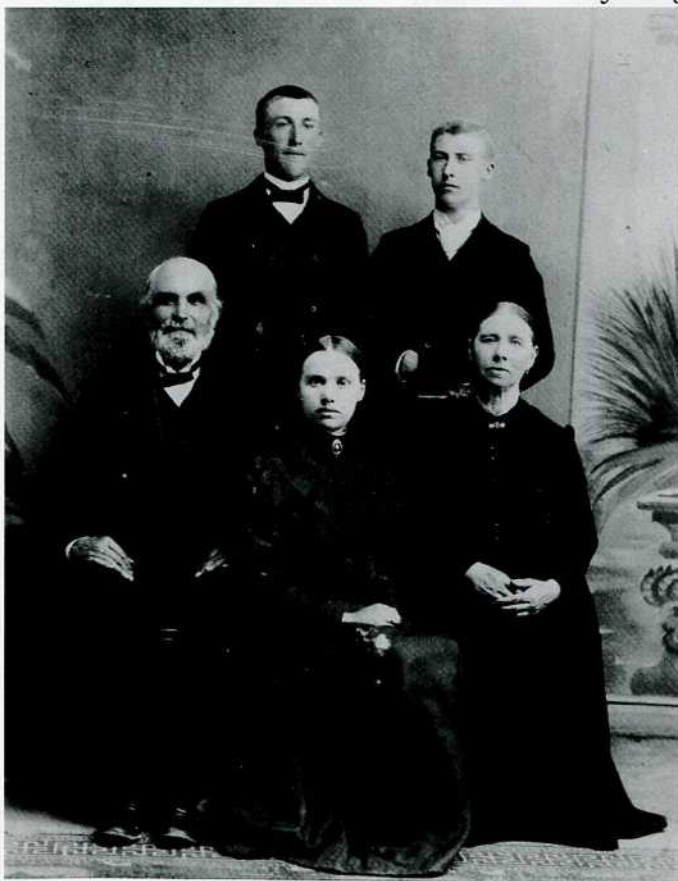
Eier av bildet: Solveig Skarpnord

Gabestad gnr 3049, bnr 2

Av Otto Gabestad

Denne gården har vært i familiens eie siden Andreas Olsen (1823-1905) fra Lindemark kjøpte den i 1854. Han giftet seg i 1855 med Karen Regine Olsdatter Gabestad (1835-1911). Se bnr 1.

Andreas begynte som skoleholder bare 17 år gammel. Fra 1842 til 1855 var han lærer både Østaskogs og på Rødsøen (Hafslundsøy). Denne jobben overtok han etter halvbroren Anders Olsen Lindemark. Da Andreas sluttet som lærer, var det broren Syver som ble lærer Østaskogs.

Familien Gabestad i 1895:

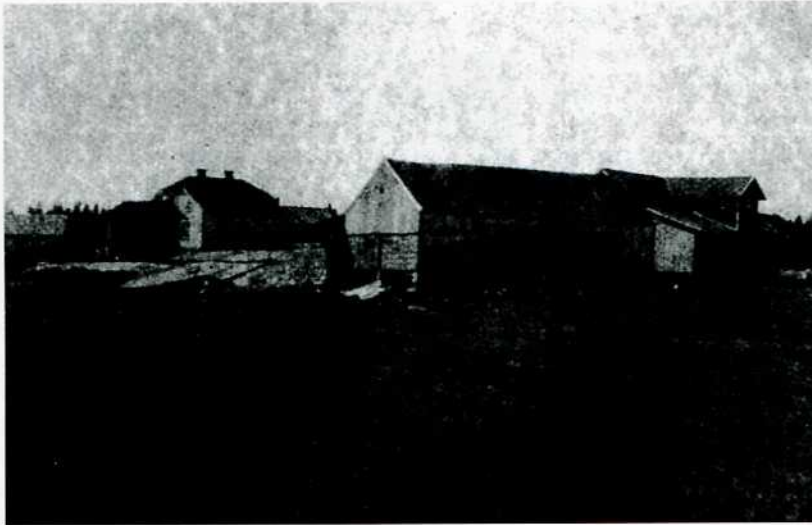
Andreas og Karen Regine foran med datteren Aurora Kamilla Olga Henriette mellom seg. Bak står sønnene Henry Natan Emanuel og Otto Joel Hersleb.

Eier av bildet: Otto Gabestad

Andreas og Karen hadde 3 barn:

1. Aurora Kamilla Olga Henriette (1870-1935). Hun giftet seg med Lars Kristiansen Bergby og flyttet til Porsgrunn. De hadde 10 barn.
2. Otto Joel Hersleb f. 1873, ble gift med Fredrikke Knutsen f. 1877. De flyttet til Porsgrunn og fikk 6 barn.
3. Henry Natan Emanuel (1875-1961) giftet seg i 1907 med Anne Marie Rånes (1874-1944).

Andreas Gabestad førte i alle år et nøyaktig regnskap over alle gårds- og privatutgifter. Etterkommerne har disse regnskapene. Han kjøpte Gabestad i 1854 for 4.955,- kr. I 1860 bygde han våningshus. Det kostet 912,- kr. Utenom gårdsdriften arbeidet Andreas mye med takst av eiendommer. Han var også meget opptatt av misjonsarbeid. Hans bestefar var den kjente "Linnegærspresten".

Gården ca 1915

Eier av bildet: Otto Gabestad

Henry og Marie Gabestad med barna Asbjørg, Olav og Aasmund ca 1916/17. Eier av bildet: Otto Gabestad

Sønnen Henry overtok gården i 1904. Henry og Marie fikk 3 barn :

1. Asbjørg (1908-2001) g.m. Hjalmar Berg (1901-1994). Deres barn:

Annar f. 1943,
Anne Lise f. 1947 og
Else Marie f. 1949.

2. Aasmund (1911-1995) g.m. Solveig Greaker (1911-1985) i 1940. De fikk 3 barn:

Lill Edit f. 1942, g.m. Bjørn Lie f. 1940

Otto f. 1943, g.m. Astrid Kløvstad f. 1944 i 1969. De har 4 barn:

Helene f. 1971
Kristin f. 1972
Irene f. 1975
Andreas f. 1980

Åse Marit f. 1945 g.m. Jan Lindemark f. 1944 i 1966.

3. Olav (1912 -1975) g.m. Ragnhild Karlsen f. 1919. De har 2 barn:

Eva f. 1946 og
Knut f. 1952

Henry Gabestad bygde låve og fjøs i 1925 og ny potetkjeller med trev i 1914. Henrys store interesse var musikken. Han var med og startet musikkforeningen "Klang" på Ise i 1899; var foreningens første formann og hadde dette vervet sammenhengende i 39 år. Henry var styremedlem i Varteig Sparebank i 27 år; hvorav 13 år som styreformann/bankdirektør. Han var formann i Varteig Fattigstyre 1930 - 54. Henry var også medlem i herredstyret i flere perioder. For Akershus Brandassuranseselskap var han distriktsbestyrer.

Asbjørg ved rokken 1931

Eier av bildet: Otto Gabestad.

Henry Gabestad med sykkel ca 1938/-40. Han gikk eller syklet til alle sine gjøremål. Eier av bildet: O. G.

Aasmund Gabestad overtok eiendommen i 1941. Han bygde på låven med bl.a. ny stall i 1945. Våningshuset ble restaurert i 1963.

Aasmund leide og drev eiendommen Haven fra 1954 til den ble kjøpt som tilleggsjord i 1976. Aasmund var, som sin far, musikkinteressert og var i mange år aktiv i "Klang". Han var også med i kommunepolitikken i flere år og var bl.a. varaordfører 1948-55. Aasmund Gabestad var bokholder/bestyrer i Varteig Sparebank 1968 - 80. Han drev med husdyr fram til 1968. Deretter ble det kornproduksjon.

Otto Gabestad overtok gården i 1973. Han kjøpte Kallebråten (50/14) og Bergbyhaugen (Haven - 51/15) av Sofie Haven i 1976. Ny generasjonsbolig ble bygd på Haven i 1978/79.

Hovedbygningen på Gabestad ble ombygd i 1982/83. Gården driver i dag med såkornproduksjon for Felleskjøpet. Gårdens areal er i dag 173 dekar jord og 240 dekar skog. Eieren er, ved siden av å være bonde, fylkesskogmester i Østfold.

Aasmund Gabestad bak plogen ca 1935.

Eier av bildet: Otto Gabestad

Gabestadgårdene i dag, bnr. 2 til høyre.

Eier av bildet: Otto Gabestad

1869 DØBTE

No	Den op- givne Fødsels Datum	Daabs Datum	Barnets fulde Navn	Om ægte eller uægte født	Dets Foreldres fulde Navn, borgerlige Stilling og Opholdssted	Faddernes Navn	Om og af hvem hjem- me- døbt
1	14. Decbr. 1868	3. Jan 1869	Inger Marie	ægte	Gaardm. Ole Andersen og Marte Marie Olsdr. Vestgaard	Lovise Arnesdr. Vestgaard, Hans Petter Andersen Vestgaard, Julius Hansen Basken, Even Olsen Brænde, Pige Birthe Johanne Hansdr. Basken, Emilie Olsdr. Vestgaard	Nei
2	4. Jan	24. Jan	Herman	ægte	Hans Petter Olsen og Karine Johnsdtr. Hurka	Juliane Olsdr. Bergby, Ole Christiansen Bergby, Christian Larsen Bergby, Ludvig Andersen Sikkeland, Inger Marie Andersdr. Sikkeland og Oline Pedersdr. Gabestad	Nei
3	10. Jan	24. Jan	Elise Mathea	ægte	Christian Olsen og Oline Marie Andersdr. Gabestad	Karen Regine Olsdr. Gabestad, Andreas Olsen Gabestad, Johannes og Hans Andersønner Lindemark, Inger Marie og Andrine Andersdr. Lindemark	Nei
4	6. Jan	14. Febr.	Ole Christian	uægte	Oliver Olsen Nordby (i Tune) og Pige Julie Sofie Pedersdr. Galteryggen Opg. af Peder Larsen Galteryggen	Inger Marie Olsdr. Belsby, Gaardbr. Arne Sandersen Belsby, Ole Sandersen Belsby, Laurits Pedersen Galteryggen, Pige Karen Emilie Pedersdr. Belsby, Pige Anne Magdalene Pedersdr. Galteryggen	Nei
5	3. Jan	21. Febr.	Karen Oline	ægte	Husmand Per Ingebretsen Askersbyplads og Inger Marie Olsdr.	Karen Andrine Andersdr. Thoreby, Lars Olsen og Thorsten Olsen Thoreby, Hans Olsen Prestegaardsplads, Karen Olea Olsdr. Thoreby og Berthe Marie Sandersdr. Askersby	Nei
6	21. Jan	28. Febr.	Thea Oline	ægte	Gaardm. Oliver Christoffersen Knatterud og Juliane Eriksdr.	Anne Margrethe Jørgensdr. Knatterud, Ole Larsen og Herman Andersen Knatterud, Ole Christoffersen Nibeholmen og Karen Lovise Hansdr. Knatterud	Nei

7	5. Febr.	14. Marts	Helene	ægte	Skolelærer Johan Andersen og Andrine Christiansdr. Belsby	Birthe Marie Olsdr. Brusevold, John Olsen Brusevold, Syver Olsen Strømnæs, Edvard Syversen Isetorp, Julie Syversdr. Strømnæs	Nei
8	3. Febr.	14. Marts	Josefine	ægte	Ole Larsen og Marte Marie Halvorsdr. Spydevold	Marte Marie Halvorsdr. Spydevold, Hans Nilsen Knatterød, Olaves Jensen Spydevold, Ole Jensen Sikkeland, Anne Jensdr. Spydevold	Nei
9	1. Marts	21. Marts	Arnt	ægte	Hans Sandersen og Grethe Eriksdr. Lunde	Inger Marie Olsdr. Belsby, Arne Sandersen Belsby, Anders Sandersen do, Julius Hansen Basken, Birthe Johanne Fredriksdr. Snoppestad, Gina Fredriksdr. do	Nei
10	15. Marts	28. Marts	Olaves	ægte	Ole Christensen og Lovise Andersdr. Sæli	Kirsti Iversdr. Sæli, Anders Olsen Sæli, Christen Johannesen do, Anders Johannesen do, Pauline Andersen Dalene, Anne Marie Pedersen Brunsby	Nei
11	22. Febr.	29. Marts	Helga	ægte	Husmand Henrik Pedersen og Anne Andersdr. Bergerudplads	Karen Sofie Johnsdtr. Brunsby, Hans Simensen do, Olaves Olsen Bergerud, Johanne Olsen do, Bolette Johnsdtr. Bergerud og Lovise Jensdatter do	Nei
12	24. Jan.	29. Marts	Elise	ægte	Christoffer Evensen og Elen Marie Johannesdr. Kokkimbraaten	Elen Sofie Olsdr. Skaar (af Skibtvedt), Arne Eilertsen Skaar, Andreas Christensen Kokkimbraaten, Edvard Olsen Kokkim, Maren Oline Olsdr. Kokkim og Gina Fredriksdr. Snoppestad	Nei
13	9. Marts	11. April	Thea Johanne	ægte	Husmand Anders Andreasen og Inger Marie Kristiansdr. Velta	Anne Sofie Svendsdr. Sikkeland, Lars Jensen Sikkeland, Gunder Olsen Sikkeland, Marthin Larsen Bærebye, Elen Marie Olsdr. Sikkeland, Olea Larsdr. Bærebye	Nei
14	12. Marts	11. April	Anders	ægte	Kristian Kristensen og Andrine Dorthea Eriksdr. Sælid	Oleane Nielsdr. Sælid, Johannes Kristensen Sælid, Kristen Johannesen Sælid, Anders Johannesen Sælid, Johanne Andersdr. Sælid, Lovise Mathisdtr. Strømnæs	Nei
15	22. April	17. Mai	Anton	uægte	Ungk. Anders Hansen Strømnæs, Pige Karen Andreasdr. Spjutevold. Nedk. Bergerud. Opgiven af Barnets Moder. Begges første Lejem.	Kristen Johannesen Kongsrud, Ole Johannesen Ørka, Johan Kr. Olsen Ørka, Oline Kristensdr. Lunde, Helene Larsdr. Bergerud	Nei

16	3. Mai	hj.d. 19. Mai	Julie	ægte	Syver Johannesen Gaardm. Inger Marie Olsdr. Isetorp	Død før Daabens bekræftelse	Af Gaardm. Ole Kristiansen Bærebey
17	13. Marts	30. Mai	Anton	ægte	Julius Olsen Selvejer, Anna Pedersdr. Furuholmen	Ole Pedersen Tangen, Anders Pedersen Gryte, Anton Andersen Kokkim, Inger Marie Ejlertdr. Heden, Matea Matisdr. Heden	Nei
18	10. April	6. Juni	Hans Martin	ægte	Matis Ejlertsen Inderst, Marta Haakonsdr. Knatterød	Oliver Kristoffersen Knatterød, Hans Nilsen Knatterød, Herman Andersen do, Juliane Eriksdr. do, Anne Marie Pedersdr.	Nei
19	9. April	6. Juni	Marius	ægte	Peder Matisen Gaardm., Maren Johanne Andersdr. Kullerud	Kristian Andersen Strømnæs, Torsten Matisen do, Helge Hansen do, Anna Matisdr., Lovise Jensdr. Bergerud	Nei
20	11. Mai	6. Juni	Rikard	ægte	Anders Olsen Gaardm., Karen Olea Olsdr. Brusevold	Skolelærer J. Andersen, Torsten Olsen Bergby, Anders Olsen Ørka, Johanne Olsdr. Bergby, Magdalena Jonsdr. Brusevold	Nei
21	1. Mai 28. April	13. Juni	Julie	ægte	Anders Jonsen Gaardm. Ingeborg Olsdr. Haugaard	Hans Simensen Brunsby, Johan P. Sandersen Haugaard, Karen Sofie Jonsdr. Brunsby, Oline Olsdr. Brende, Helene Andersdr. Haugaard	Nei
22	23. April	13. Juni	Rikard Hilmar	ægte	Arne Andersen Gaardm. Oline Marie Syversdr. Lunde	Karl Andersen Lunde, Anton Andreasen do, Karsten Johannesen Moene, Hansine Andersdr. do, Anna Torstensdr. do	Nei
23	10. Mai	20. Juni	Marta Maria	ægte	Lars Olsen Forp. Karen Pedersdr. Morthaugen	Johannes Andersen Dalen, Anders Pedersen Gryte, Anton Andersen Kokkim, Johanne Andersdr. Morthaugen, Oline Andersdr. Dalen	Nei
24	13. Juni	27. Juni	Ole	ægte	Elias Amundsen Gmd. Gunhild Olsdr. Smaaberg	Lars Olsen Toreby, Torsten Olsen Toreby, Arne Sandersen Belsby, Karen Andrine Andersdr. Toreby, Karen Olea Olsdr. do	Nei
25	13. Juni	11. Juli	Peder	ægte	Ole Pedersen Gaardm. Malene Arnesdr. Smaaberg	Anton Andersen Kokkim, Tøger Andersen do, Oline Pedersdr. do, Martine Andersdr. do, Karoline Andersdr. do	Nei
26	11. Aug	12. Sept.	Anna Marie	ægte	Ejlert Jonsen Gmd. Gunhild Marie Syversdr. Kokkim	Arne Ejlertsen Skaar, Johannes Larsen Kokkim, Martin Olsen do, Elen Sofie Olsdr. Skaar, Olava Torkelsdr. Jelsnes	Nei

27	10. Okt	10. Okt	Anna	ægte	Henrik Matisen Inderst Kirsti Olsdr. Knatterød	Død før Daabens bekræftelse	10. Okt af Gunhild Henriksdr. Knatterød
28	6. Sept.	10. Okt.	Anders	ægte	Lars Andersen Gmd., Anna Sofie Olsdr. Bergsland	Anders Johannesen Sikkeland, Anton Andersen Bergsland, Even Olsen Rud (Rakkestad), Emilie M. Olsdr. Sikkeland, Olea Olsdr. Bergsland	Nei
29	7. Sept.	10. Okt	Sigvart	ægte	Kristen Pedersen Forpagt. Dorthea Marie Nilsdr. Kullerud	Lars Pedersen Sinkerød, Peder Matisen Kullerud, Anders Nilsen Bergerud, Maren Andersdr. Kullerud, Anna Helene Sigvartsdr. Kullerud	Nei
30	21. Aug	17. Okt.	Anton	ægte	Anders Brynildsen Gmd. Johanna Jonasdr. Skofteby	Syver Olsen Hafslundsmoen (Skjeberg), Skolelærer J. Andersen, Anton Andersen Skofteby, Helene Jonsdr. Hafslundsmoen, Grete Eriksdr. Skofteby	Nei
31	8. Sept.	24. Okt.	Johan Anton	ægte	Hans Peter Andersen Lændsearbejder Lovise Arnesdr. Vestgaard	Ole Andersen Vestgaard, Julius Hansen Basken, Anders Kristiansen Strømnæs (Tune), Marta M. Olsdr. Vestgaard, Berte J. Hansdr. Basken	Nei
32	13. Okt.	31. Okt.	Sander	ægte	Arne Sandersen Gmd. Inger Marie Olsdr. Belsby	Elias Amundsen Smaaberg, Torsten Olsen Toreby, Ole Kr. Sandersen Belsby, Gunhild Olsdr. Smaaberg, Juline Olsdr. Skofteby	Nei
33	14. Okt.	14. Novbr.	Karoline	ægte	Peter Andersen Hmd. Pernille Haakonsdr. (Bergby) Baadstø	Hans Olsen Hurka, Kristian Larsen Bergby, Torsten Olsen Bergby, Karine Jonsdr. Hurka, Anna Olsdr. Bergby	Nei
34	8. Novbr.	12. Novbr.	Johan- nes	ægte	Lars Jensen Selvejer Marte Marie Johannesdr. Rogndalen (af Bøe)	Johannes Toresen Bø, Torer Pedersen Bø, Ole Andersen Rogndalen, Karen Pedersdr. Bø, Andrine Pedersdr. Bø	Nei
35	27. Sept.	hj.d. 26. Novbr.	Peter	ægte	Ole Hansen Selvejer Anna Pedersdr. Ødegaard (af Isetorp)	Hans Olsen Spydevoll, Hans Peter Hansen Ødegaard, Andreas Andersen Næs (Skjeberg), Emilie Marie Andersdr. Spydevoll, Bolette Elisabeth Hansdr. Spydevoll	døbt 4 ^d Oktbr. af Hmd. Johannes Andersen Velta
36	12. Okt	26. Novbr.	Nikoline Elise	ægte	Erik Paulsen Selvejer Pernille Marie Nilsdr. Kokkim	Syver Sørensen Kullerud, Johan Ejlertsen Kokkim, Edvard Pedersen Kokkimbraaten, Sofie Simensdr. Kullerud, Inger Marie Nilsdr. Storebø	Nei

37	21. Novbr.	26. Decbr.	Anna Sofie	ægte	Hans Peter Olsen Gmd. Juliane Sandersdr. Skofteby	Arne Sandersen Belsby, Ole Kr. Sandersen Belsby, Skolelærer J. Andersen, Inger Marie Olsdr. Belsby, Grete Eriksdr. Skofteby	Nei
----	---------------	---------------	---------------	------	---	---	-----

1870 DØBTE

1	9. Novbr. 1869	1. Jan	Arnt	ægte	Anders Olsen Hmd f. 23 Anna Helene Helgesdr. f. 28 Lunde e. 47	Ole Kristensen Sælid, Gunder Kristoffersen Lunde, Kristen Johannesen Sælid, Lovise Andersdr. Sælid, Maren Andersdr. Lunde	Nei
2	15. Decbr. 1869	9. Jan	Johanna	uægte	Ungk. Ole Sandersen Fosbæk f. 1836 paa Grøterud i Tune Pige Anna Marie Johannesdr. f. 1843 Nedk. Fosbæk Fosbæk Opg. af Ole Torstensen Bergby	Hans Olsen Bergby, Torsten Andersen do, Torsten Olsen do, Karen O. Olsdr. Fosengen, Andrine Olsdr. Bergby	Nei
3	16. Novbr 1869	9. Jan	Lars	ægte	Ole Larsen Gaardm. f. 1840 Anna Margareta f. 1838 Jørgensdr. Knatterød e. 1866	Johan Jørgensen Sikkeland, Oliver Kristoffersen Knatterød, Hans J. Jensen Spydevold, Anna Larsdr. Sikkeland, Juliane Eriksdr. Knatterød	Nei
4	17. Okt 1869	16. Jan	Karen Elise Forældr. senere viet	uægte	Ungk. Ole Kristian Johannesen Sikkeland 1845 Pige Karen Andersdr. 1847? Skofteby Opg. af Anders Brynildsen Skofteby, Begges 2 ^d Lejesm.	Anders Brynildsen Skofteby, Herman Johannesen Sikkeland, Martin Johannesen do, Inger Marie Gulbrandsdr. Skofteby, Oleane Johannesdr. Sikkeland	Nei
5	22. Decbr. 1869	6. Febr.	Kristian Severin	ægte	Skrædder Svend Anton Kristiansen, f. 1835 H. Anna Andersdr. f. 1843 Amdal Tune ek. 1869	Anders Andersen Amdal, Syver J. Kristiansen fra Sarpsborg, Albert Syvertsen Glende, Maren Kr. Syvertsdr. Amdal, Matilde Syvertsdr. Glende	Nei
6	29. Novbr. 1869	6. Febr.	Julie	ægte	Gmd. Ole Kristian Johannesen f. 1834 H. Margrete f. 1837 Kristiansd. Kingsrød e. 1860	Lars Pedersen Hasle, Syver Olsen Strømnæs, Anders Olsen Bergby, Maren Olsdr. Bergby, Julie Syversdr. Strømnæs	Nei

7	15. Jan	6. Febr.	Hans Kristian	ægte	Inderst Julius Hansen Anna Sofie Kristofersdr. Lunde	f. 1849 f. 1845 e. 11.1869	Simen Torstensen Lunde, Gunder Kristoffersen Lunde, Anders Syvertsen Vestgaard, Lovise Andersdr. Sælid, Berthe Hansdr. Basken	Nei
8	16. Jan	6. Febr.	Ole	ægte	Inds. Hans Olsen Berte Marie Sandersdr. Bergby	f. 1843 f. 1847 e. 1869.11	Arne Sandersen Belsby, Ole Sandersen do, Torsten Olsen Bergby, Inger Marie Olsdr. Belsby, Andrine Olsdr. Bergby	Nei
9	23. Jan	6. Febr.	Edvard	ægte	Gaardm. Ole Kristiansen Juliane Olsdr. Bergby	f. 1836 f. 1840 e. 1859	Andreas Olsen Gabestad, Kristian Olsen Gabestad, Oline Marie Andersdr. Gabestad, Anne Jonsdr. Brusevold, Karen Johannesdr. Sikkeland	Nei
10	12. Novbr. 1869	Kfr. 13. Febr	Andrine	ægte	Selvejer Hans Peter Frantsen Karoline Olsdr. Morthaugen	f. 1831 f. 1834 e. 1863	Peder Hansen Braaten, Hans Andersen Morthaugen, Arne Nilsen Stenkleven, Johanna Andersdr. Morthaugen, Oline Klausdr. Stenkleven	12. Novbr. 1869 af Fødselshjelp Marie Holmsdr. ? Harildstad
11	11. Jan	13. Febr	Selma Marie	ægte	Gmd. Lars Jensen Anna Sofie Svendsdr. Sikkeland	1834 1836 e. 1860	Ole Jensen Sikkeland, Anders Jensen do, Hans Ejlertsen Skaar, Elin Sofie Olsdr. Skaar, Oline M. Andersdr. Aaserød	Nei
12	7. Febr	20. Febr	Johannes	ægte	Gmd. Ole Johannesen Anna Arnesdr. Bø	1831 1830 e. 1855	Arne Nilsen Bø, Torer Pedersen Bø, Karen Pedersdr. Bø, Inger M. Nilsdr. Bø, Andrine Pedersdr. Bø	Nei
13	2. Jan	27. Febr	Ole Kristian	ægte	Selvejer Nils Eriksen Anna Marie Andreasdr. Kingsrød	1825 1835 e. 1852?	Lars Pedersen Hasle, Syver Andreasen Kingsrød, Nils Andreasen do, Anna Eriksdr. do, Gina Larsdr. Hasle	Nei
14	31. Jan	27. Febr	Emil	ægte	Forp. Syver Pedersen Karoline Olsdr. Morthaugen	1835 1836 e. 1861	Hans Andreassen Morthaugen, Johannes Andersen Dalen, Syver Olsen Hovden, Berte J. Andersdr. Morthaugen, Olau Olsdr. Hovden	Nei
15	26. Jan	hj.d. 30. Jan	Anna Marie	ægte	Ind. Johannes Andersen Inger Marie Pedersdr. Bø	1844 1846 e. 1868	Død før Daabens Bekræftelse	Af. Gmd. Ole Johannesen Bø

16	23. Jan	6. Marts	Inger Marie	ægte	Forp. Anders Syvertsen 1816 Lovise Andersdtr. 1844 Krogsmyr u. Kullerud	Peder Matisen Kullerud, Jens Toresen Bø, Ole Matisen Rogndalen, Maren Andersdtr. Kullerud, Karen S. Andersdtr. Sælid	Nei
17	20. Febr.	13. Mars	Lava Emilie	ægte	Ind. Peder Olsen 1840 Karen Johanna 1843 Larsdtr. Bø e. 1870	Ole Pedersen Bø, Anders Olsen Bø, Matis Olsen Bø, Anna Sofie Gundersdtr. Bø, Kristine Olsdtr. Bø	Nei
18	25. Febr.	13. Mars	Anton	ægte	Gmd. Matis Andersen 1840 Lovise Matisdtr. 1837 Lunde e. 1862	Ole Hansen Tippa, Arne Simensen Lunde, Kristian Andersen Lunde, Marie Matisdtr. Tippa, Johanna Andersdtr. Lunde	Nei
19	15. Febr.	hj.d. 16. Febr.	Anton Tvilling- broderen død udøbt	ægte	Gmd. Anders Matisen 1835 Andrine Matisdtr. 1837 Hasleødegaard e. 1860	Død før Daabens Bekræftelse	Gmd. Iver Matisen Hasleødegaard
20	15. Apr	15. Mai	Kristian	ægte	Fuldm. Rikard Furuholmen 1840 Oleane Gøtesdtr. 1835 Furuholmen e. 1860	Propr. Kristen Furuholmen, Gøte Olsen Røstad, Arne Rasmussen Øby, Anna Sofie Furuholmen, Elise Marie Furuholmen, Johanna Gøtesdtr. Røstad	Nei
21	30. Jan	kfr. 15. Mai	Karenius Emil	uægte	Ungk. Blikkenslager Olaus Kristiansen i Fredrikstad f. 1846 Pige Hmd. Lovise Eriksdtr. Bergerud f. 1846 Opg. af Moderens Fader Erik Johannesen Bergerud	Torsten Olsen Toreby, Olaus Eriksen Bergerud, Inger Marie Pedersdtr. Bø, Andrine Pedersdtr. Bø, Juline Olsdtr. Rogndalen	Hj.døbt af Kirketjener Olaus Olsen Bergerud
22	9. Mai	22. Mai	Julius	ægte	Inderst Johan Ludvig Andersen 1850 Andrine Andersdtr. 1847 Sikkeland e. 1870	Kristian Olsen Gabestad, Johannes Andersen Klemsdal, Hans Andersen Lindemark, Oline Marie Andersdtr. Gabestad, Inger Marie Andersdtr. Klemsdal	Nei
23	6. Mars	6. Juni	Albert	ægte	Selvejer Karl Andersen 1830 Hanna Andersdtr. 1831 Lunde e. 1859	Nils Andersen Aaserød, Anton Andreasen Lunde, Johannes Korneliusen Lunde, Anna Marie Nilsdtr. Aaserød, Matea Andersdtr. Lunde	Nei

24	22. Mai	6. Juni	Marius	ægte	Gmd. Iver Matisen Juliane Hansdtr. Hasleødegaarden	1837 1840 e. 1867	Matis Andersen Lunde, Anders Matisen Hasleødegaard, Even Matisen og Lovise Matisdtr. Lunde, Andrine Andersdtr. Sulusnes	Nei
25	17. Mai	12. Juni	Oline	ægte	Selvejer Johannes Andersen Anna Marie Pedersdtr. Gryte(dalen)	1836 1843 e. 1864	Lars Olsen Morthaugen, Anders Hansen Gryte, Johannes Hansen Gryte, Karen Pedersdtr. Morthaugen, Oline Andersdtr. Gryte	Nei
26	10. Juni	26. Juni	Torsten	ægte	Gmd. Simon Torstensen Maren Johanne Kristensdtr. Lunde	1837 1841 e. 1862	Matis Andersen Lunde, Kristian Andersen Lunde, Sigvart Kristensen Minge, Lovise Matisdtr. Lunde, Anna Torstensdtr. Lunde	Nei
27	18. Juni	3. Juli	Hans Georg	ægte	Gmd. Hans Sandersen Grete Eriksen Lunde	1831 1838 e. 1856	Arne Sandersen Belsby, Ole Kr. Sandersen Belsby, Joh. Peter Sandersen Hauggaard, Inger Marie Olsdtr. Belsby, Berte Joh. Hansdtr. Basken	Nei
28	5. Juli	24. Juli	Inger Augusta	ægte	Gmd. Anders Jensen Julie Bolette Jensdtr. Ørka	1842 1846 e. 1868	Syver Sørensen Kullerud, Johan Jensen Ørka, Simen Jensen Ørka, Sofie Simensdtr. Kullerud, Karoline Jensdtr. Ørka	Nei
29	7. Juli	24. Juli	Anna Luise	ægte	Gmd. Ole Olsen Anna Katrine Nilsdtr. Stubberød	1825 1833 e. 1849	Johan L. Andersen Sikkeland, Hans Andersen Lindemark, Gunder Olsen Sikkeland, Andrine Andersdtr. Lindemark, Elen M. Olsdtr. Sikkeland	Nei
30	16. Juni	31. Juli	Karen Elise	ægte	Gmd. Hans Olsen Karine Jonsdtr. Bergby (Hurka)	1832 1835 e. 1857	Ole Kristiansen Bergby, Kristian Olsen Gabestad, Martin Olsen Kokkim, Juliane Olsdtr. Bergby, Karen Elise Andersdtr. Sikkeland	Nei
31	17. Juni	31. Juli	Oline Marie	ægte	Gmd. Arne Andersen Karen Jakobsdtr. Gryte	1830 1836 e. 1855	Anders Nilsen Gryte, Hans Jakobsen Engebraaten, Anders Hansen Gryte, Anna Marie Larsdtr. Gryte, Lovise Samuelsdtr. Engebraaten	Nei
32	14. Juli	31. Juli	Karoline	ægte	Gmd. Lars Pedersen Karen Elisabet Larsdtr Hasle	1834 1831 e. 1855	Iver Matisen Hasleødg., Hans Pedersen Vister (Skibtvedt), Hans Olausen Hasle, Juliane Hansdtr. Hasleødg., Anna Marie Olsdtr. Hasle	Nei

33	29. Juli	14. Aug	Helene Marie	ægte	Gmd. Gunder Kristofersen Juline Marie Olsdr. Lunde	1841 1849 e. 1870	Julius Hansen Basken, Johannes Olsen Skofteby, Julius Andersen Lunde, Anna Sofie Kristofersdr. Basken, Anna Marie Olsdr. Skofteby	Nei
34	18. Juli	14. Aug	Inger Marie	ægte	Gmd. Olaus Olsen Oleane Torstensdr. Bergerud	1838 1849 e. 1870	Jon Olsen Brusevold, Johannes Olsen Bergerud, Torsten O. Toreby, Berte Marie Olsdr. Brusevold, Marie Torstensdr. Kultorp	Nei
35	21. Aug	11. Sept.	Rikard	ægte	Lændsearb. Arne Olsen Helene Hansdr. Snoppestad	1841 1835 e. 1861	Propr. Kristen Furuholmen, Skolel. Martin Larsen do, Edvard Olsen Tomta, Morm. Anna S. Furuholmen, Elise Kristensdr. Furuholmen	Nei
36	2. Sept.	25. Sept.	Marius	ægte	Snedker Herman Nilsen Anna Lovise Andreasdr. Rognerød	1842 1843 e. 1868	Johan Johannesen Rognerød, Hans Johannesen do, Ole Matisen Gundersby, Anna Hansdr. Gundersby, Mari Arnesdr. Gundersby	Nei
37	25. Sept.	23. Okt.	Maren Helene	ægte	Selvejer Edvard Olsen Marta Marie Matisdr. Tomta (u Bø)	1848 1848 e. 1870	Anders Matisen Tomta, Lars Matisen do, Arne Olsen Kokkim, Anna Sofie Gundersdr. Bøhaugen, Maren Oline Olsdr. Kokkim	Nei
38	7. Okt.	6. Novbr.	Julie	ægte	Hmd. Ole Johannesen Helle Kristiansdr. Ørka	1829 1825 e. 1852	Anders Jensen Ørka, Simen Jensen do, Hans Kr. Nilsen Kongsrød, Julie Jensdr. Ørka, Karoline Jensdr. Ørka	Nei
39	20. Okt.	6. Novbr.	Ole	ægte	Gmd. Kristian Olsen Oline Marie Andersdr. Gabestad	1829 1844 e. 1868	Andreas Olsen Gabestad, Ole Kristiansen Bergby, Hans Andersen Lindemark, Juliane Olsdr. Bergby, Anna Marie Andersdr. Lindemark	Nei
40	21. Okt.	6. Novbr.	Karen Oline	ægte	Hmd. Peder Ingebrigtsen Inger Marie Olsdr. Askersbypl.	1814 1829 e. 1863	Lars Olsen Toreby, Hans Olsen Bergerud, Karen A. Andersdr. Toreby, Karen Olea Olsdr. do, Olea Andersdr. Askersby	Nei
41	20. Okt.	13. Novbr.	Oline	ægte	Gmd. Johannes Olsen Marta Sofie Olsdr. Lunde	1838 1850 e. 1868	Simen Torstensen Lunde, Arne Simensen do, Kristian Andersen do, Maren Kristensdr. do, Andrine Andersdr. do	Nei

42	23. Okt.	4. Decbr.	Ole	ægte	Gmd. Anton Andersen 1839 Inger Marie Gudbrandsdtr. 1846 Skofteby e. 1863	Lars Helgesen Brusevold, Anders Brynildsen Skofteby, Hans Olsen Bergby, Anna Katrine Olsdtr. Brusevold, Lovise Olsdtr. do	Nei
43	7. Novbr.	4. Decbr.	Gunnerius	ægte	Gmd. Anders Amundsen 1825 Oline Marie Pedersdtr. 1828 Kokkim e. 1849	Arne Pedersen Bø, Anders Pedersen Gryte, Ole Pedersen Smaaberg, Sofie Gundersdtr. Bø, Gunhild Marie Torstensdtr. Kokkim	Nei
44	2. Decbr.	11. Decbr.	Aurora Kamilla Olga Henriette	ægte	Gmd. Andreas Olsen 1823 Karen Regine Olsdtr. 1835 Gabestad e. 1855	Anders Olsen Lindemark, Kristian Olsen Gabestad, Ole Kristiansen Bergby, Oline Marie Andersdtr. Gabestad, Pauline Andersdtr. Brunsby	Nei
45	27. Novbr.	26. Decbr.	Maren Sofie	ægte	Inds. Henrik Matisen 1829 Kirsti Olsdtr. 1838 Knatterød e. 1852	Oliver Kristofersen Knatterød, Erik Martin Toresen do, Marta Haakonsdtr., Anna Marie Henriksdtr. do, Tilda Marie Svenningsdtr. Sikkeland	Nei

CONFIRMEREDE 1869

No	Confirmation dag	Confirmandens fulle Navn	Født	Fødested	Forældre	Christendoms-kundskab og Flid	Naar havt de naturlige Kopper eller vaccineret Attest derom
PIGER							
1	28. Novbr.	Karen Elise Andersdtr.	21/10 53	Sikkeland	Gmd. Anders Johannesen H. Emilie Marie Olsdtr.	Udm. god god	Att. 18/7 69
2	"	Andrine Andersdtr.	16/4 31/5 52	Berger	Gmd. Anders Olsen H. Fredrikke Kjellsdtr.	Meg.god+ forb. i 1867, forhindret siden ved sygdom	" 26/7 66

3	"	Elen Marie Matisdr.	9/1 55	Knatterød	Arb. Matis Ejlertsen H. Marta Haakonsdr.	Meg.god	-	" 9/9 55
4	"	Karen Matea Andersdr.	2/10 54	Lunde	Gmd. Anders Olsen H. Anna Helgesdr.	Meg.god	-	Att. 17/8 69
5	"	Elisabet Larsdr.	22/1 55	Knatterød	Forp. Lars Matisen H. Anna Jonsdr.	God	-	" 9/9 55
6	"	Maren Kristine Andersdr.	9/8 54	Kallesten Ø Lunde	Gmd. Anders Kristensen H. Helene Hansdr.	God	-	" 1/7 59
7	"	Karen Marie Sørensdtr.	13/11 52	Knatterød	Hmd. Søren Pedersen H. Kristine Matisdr.	Maadelig	-	" 9/9 59

GUTTER

1	28. Novbr.	Edvard Matisen	28/4 55 13/5 55	Heden	Gmd. Matis Amundsen H. Inger Marie Ejlertsdr.	Meget god +	God	Att. 9/7 59
2	"	Ole Kristensen	3/7 54 16/7 54	Brende	Gmd. Kristen Kristofersen H. Anne Kristine Olsdr.	Meg. god	-	" 1/9 55
3	"	Anton Arnesen	4/3 55	Gryte	Gmd. Arne Andersen H. Karen Jakobsdr.	Meg. god	-	" 17/7 59
4	"	Ole Jakob Olsen	25/11 54	Sikkeland f. Rødenes Bg.	Ole Olsen og H. Anna Marie Rapp	God	-	" 12/8 57
5	"	Hans Jørgen Jensen	17/8 54 17/9 54	Spydevold	Gmd. Jens Jørgensen H. Helene Hansdr.	God	-	" 21/7 56
6	"	Ludvig Olsen	9/6 55 1/7 55	Spydevold	Hmd. Ole Larsen H. Marta Marie Halvorsdr.	God	-	" 3/8 56
7	"	Sigvart Anton Kristensen	22/4 55	Minge Ø Lunde	Gmd. Kristen Iversen H. Inger Amundsdr.	God	-	" 9/7 59
8	"	Johannes Andersen	21/3 54	Berger	Gmd. Anders Olsen H. Fredrikke Kjeldsdr.	Tem. god	-	Att. 26/7 69
9	"	Johan Peter Sandersen	31/3 54	Bergerud	Selvej. Sander Pedersen H. Oleane Lovise Johannesdr.	Tem. god	-	Att. 18/7 69

CONFIRMEREDE 1870

PIGER

1	27 ^d Novbr.	Nora Martine Olsdtr.	6/4 55 29/4 55	Stubberød	Gmd. Ole Olsen H. Anna Katrine Nilsdtr.	Udmærket god	9/9 55
2	"	Maren Oline Andersdtr.	25/9 55 28/10 55	Sikkeland	Gmd. Anders Johannesen H. Emilie Marie Olsdtr.	Udm. god	21/7 55
3	"	Andrea Bolette Johannesdtr.	18/2 55 9/4 55	Sikkeland	Selvej. Johannes Olsen H. Karen Kristiansen	Meget god	1/8 56
4	"	Inger Katrine Jensdtr.	4/5 55	Kindalen	Gmd. Jens Isaksen H. Birte Gudbrandsdtr.	Meget god	Nat. Kopp.
5	"	Anna Magdalena Andersdtr.	24/4 55 28/5 55	Hauggaard	Gmd. Anders Olsen H. Marie Isaksdtr.	Meget god	18/8 62
6	"	Anna Helene Andreasdtr.	17/7 55 29/7 55	Belsby	Ungk. Andreas Johannesen P. Oleane Iversdtr.	God	2/8 65
7	"	Karen Juline Iversdtr.	30/5 55 17/6 55	Spydevold	Gmd. Iver Johannesen H. Anne Jonsdtr.	God	Nat. Kopp.
8	"	Anna Marie Hansdtr.	2/6 55 5/7 55	Kokkim	Gmd. Hans Peter Jonsen H. Andrine Jakobsen	God	9/7 59
9	"	Karen Regine Johannesen	12/6 55	Kultorp	Gmd. Johannes Isaksen H. Elen Gundersen	God	29/6 58
10	"	Maren Andreasdtr.	19/11 55 26/12 55	Lunde (f. Tune)	Selvej. Andreas Andersen H. Olea Nilsdtr.	Mindre god	17/7 59
11	"	Maren Gudbrandsdtr.	10/2 56 17/2 56	Sælid	Ind. Gudbrand Matisen H. Rebekka Eriksdtr.	Mindre god	Nat. Kopp.
12	"	Inger Marie Kristoffersdtr.	25/8 55 7/10 55	Kokkim	Ind. Kristofer Evensen H. Elen Marie Johannesdtr.	Mindre god	9/8 66
13	"	Marta Eriksdtr.	24/4 55	Kultorp	Gmd. Erik Isaksen H. Inger Gudbrandsdtr.	Temmelig god	29/6 58
14	"	Marta Marie Johannesdtr.	28/1 56 17/2 56	Sælid	Gmd. Johannes Kristensen H. Oleana Nilsdtr.	Temm. god	7/6 62
15	"	Anna Marie Olsdtr.	7/2 55 11/3 55	Strømnes	Gmd. Ole Olsen H. Birte Marie Iversdtr.	Temm. god	Nat. Kopp.

GUTTER

1	"	Arne Syvertsen	24/9 55 7/10 55	Kongsrød	Gmd. Syvert Rasmussen H. Marta Kristine Kristofersdtr.	Meget god	9/7 56
2	"	Nils Syvertsen	12/6 55 8/7 55	Kingsrød	Selvej. Syvert Andreassen H. Anna Eriksdtr.	God	Nat. Kopp.
3	"	Johan Peter Svennungsen	21/2 54 9/4 54	Sikkeland	Arb. Svennung Torstensen H. Marta Marie Matisdtr.	God	9/9 55
4	"	Julius Torstensen	15/4 55 13/5 55	Snoppestad	Selvej. Torsten Simensen H. Anna Marie Amundsdr.	God	Nat. Kopp.
5	"	Edvard Andreassen	6/6 55 29/7 55	Gryte	Gmd. Andreas Jakobsen H. Elen Karine Kristensdtr.	Mindre god	?
6	"	Nils Andersen	8/10 54 29/10 54	Gryte	Gmd. Anders Nilsen H. Marie Andersdtr.	Mindre god	Nat. Kopp.
7	"	Ole Syvertsen	23/10 54 19/11 54	Strømnes	Gmd. Syvert Olsen H. Olea Olsdtr.	Mindre god	3/8 55
8	"	Julius Pedersen	14/12 54 28/1 55	Strømnes i Tune	Ungk. Peder Gudbrandsen Halstvet Edsberg P. Elisabet Olsdtr. Bjørndalen	Temmelig god	24/8 55
9	"	Erik Martin Toresen	12/10 54 19/11 54	Knatterød	Gmd. Tore Larsen H. Juliane Eriksdtr.	Temm. god	9/9 55
10	"	Peter Henriksen	7/6 55 1/7 55	Bergerud f. Skeberg	Hmd. Henrik Pedersen H. Anna Andersdtr.	Temm. god	11/9 57
11	"	Anders Olsen	10/7 54 6/8 54	Sandtangen	Selvej. Ole Andersen H. Marie Gudbrandsdtr.	Temm. god	Nat. Kopp.

ÆGTE-VIEDE 1869

N o	Viel- ses- dag	Brudgommns Navn og Stand Brudens Navn	Brudgom- mens Føde- og Op- holdssted Brudens Fødested	De vie- des alder	Brud- gommens Faders Navn	Brudens Faders Navn	Forlovernes Navne og Opholdssted	Til- lysning- dagen	Af hvem Tillys- ning er forlangt
1	19 Marts	Ungk. Gaardbr. Johannes Mathisen og Pige Birte Oline Iversdr.	Berby Haugaard og Spydevold	25 ½ 29 ½	Mathis Christoffersen	Iver Johannesen	Gaardbr. Johannes Olsen Spydevold og Borger Pedersen Broen	Septua- gesima og følg. 24/1- 31/1-7/2 1869	Brudgom og Forlovere
2	29 Oktbr	Ungk. Skredder Svend Anton Kristiansen Pige Anna Andersdr.	Konf. i Skibtvæt f. i Spydeberg Lunde	33 26	Kristian Svendsen	Anders Henriksen	Arne Andersen Lunde Even Andersen Glende	21/3 29/3 11/4 69	Brudg. Forlovere
3	12 Novbr	Ungkarl Julius Hansen Pige Anne Sofie Kristofersdr.	Basken Lunde	20 24	Hans Eriksen Basken	Kristofer Gundersen Lunde	Hans Sandersen Lunde Fredrik Simensen Lunde	26/9 3.- 10.10.69	Brudg. og Forlovere
4	26 Novbr	Ungk. Gmd. Oliver Olsen Pige Gmdtr. Julie Sofie Pedersdr.	Nordby Tune Galteryggen	37 20	Ole Kristian Olsen Nordby	Peder Larsen Galteryggen	Johannes Olsen Bergerud Laurits Pedersen Galteryggen	29/11 13/10 26/12 68	Brudg.
5	10 Decbr	Ungkarl Hans Olsen Pige Gmdtr. Birte Marie Sandersdr.	Bergby Belsby	20 ¾ 22 ¾	Ole Torstensen Bergby	Sander Hansen Belsby	Arne Sandersen Belsby Torsten Olsen Toreby	14/11 21/11 28/11 69	Brudg. og Forlovere

ÆGTE-VIEDE1870

1	7. Jan.	Ungk. Peder Olsen Pige Karen Johanna Larsdtr.	Lillebø Skjolden i Askim O. Lillebø	1840 1848	Gmd Ole Pedersen Lillebø	Gmd. Lars Ellefsen Skjolden	Ole Pedersen Lillebø Ole Johannesen Idd	21.-25.11. 5.12.69	Brudg. og Brud	
2	14. Jan.	Ungk. Ole Kristian Johannesen Pige Karen Andersdtr.	Sikkeland Skofteby	1845 1842	Gmd. Johannes Olsen Sikkeland	Gmd. Anders Olsen Skofteby	Anders Brynildsen Skofteby Erik Simonsen Ise	17.-23.- 30.5.69	Brudg.	
3	11. Febr	Ungk. Johan Ludvig Andersen Pige Andrine Andersdtr.	Sikkeland Lindemark	1850 1847	Gmd. Anders Johannesen Sikkeland	Gmd. Anders Olsen Lindemark	Anders Johannesen Sikkeland Johannes Andersen Klemsdal	9.-16.- 26.1.70	Brudg. og Brud	
4	11 Mars	Ungk. Gmd. Johannes Andersen Pige Inger Marie Andersdtr.	Lindemark O. Klemsdal Sikkeland	1842 1852	Gmd. Anders Olsen Lindemark	Gmd. Anders Johannesen Sikkeland	Anders O. Lindemark Johan Ludvig Andersen Sikkeland	30.1. 6.-13.2.70	Brudg. og Brud	
5	5. April	Enkem. Tor Torleifsen Enke Anna Marie Skjøllersdtr.	Furuholmen f. Aurdal N. Furuholmen f. Tune	1816 1825	Gmd. Torleif Eriksen Kjølstad?	Gmd Skjøller Larsen Jelsnes	Kristen Furuholmen Ricard Furuholmen	6.-13.- 20.3.70	Brudg. Forlover.	1
6	22. April	Ungk. Edvard Olsen Pige Marta Marie Matisdtr.	Bø Snoppestad	1848 1848	Hmd. Ole Andersen Kokkim	Hmd. Matis Amundsen Snoppestad	Arne Olsen Bø Anders Matisen Snoppestad	20.-27.2. 6.3.70	Brudg.	

¹ Skifteattest 5. April 1870 Skifteattest 29. Mars 1870

7	6. Mai	Ungk. Olaus Olsen Pige Oleane Torstensdr.	Bergerud Kultorp	1838 1849	Gmd. Ole Andersen Bergerud	Gmd. Torsten Arnesen Kultorp	Kirkes. Iver Olsen Gmd. Even Olsen Brende	6.-13.- 20.2.70	Brudg. og Brud	
8	3. Juni	Ungk. Gmd. Gunder Kristofersen Pige Juline Marie Olsdr.	Lunde Skofteby	1841 1849	Gmd. Kristofer Gundersen Lunde	Gmd. Ole Jakobsen Skofteby	Agronom Torsten Olsen Toreby og Snedker Arne Simonsen Snoppestad	20.-27.3. 3.4.70	Brudg. og Brud	
9	11. Novbr	Ungk. Gmd.s. Ole Kristofersen Pige Gunda Anna Andersdr.	Nipeholmen Sameje under Skofteby	1836 1840	Kristofer Larsen Nipeholmen	Anders Larsen Skofteby	Peder Larsen Galteryggen Hans Nilsen Knatterød	1.-8.- 15.5.70	Brudg. og Brud	
10	25. Novbr	Ungk. Skredder Kristian Olsen Pige Anna Magdalena Jonsdr.	Bergby Brusevold	1839 1849	Gmd. Ole Larsen Bergby	Gmd. Jon Olsen Brusevold	Olaus Olsen og Johannes Olsen Bergerud	18.-25.9. 2.10.70	Brudg. og Brud	
11	2. Decbr	Enkem. Gmd. Lars Helgesen Pige Anna Katrine Olsdr.	Brusevold Græsløs	1818 1840	Gmd. Helge Larsen Brusevold	Gmd. Ole Jensen Græsløs	Johannes Olsen Græsløs Anton Andersen Skofteby	9.-15.- 29.10.70	Brudg.	2

² Attest fra Skifteretten af 15/11 70

BEGRAVEDE OG DØDFØDTE 1869

No	Den opgivne Dødsdag	Begraveses Datum	Den Begravedes fulde Navn og Stand	Alder	Opholdssted	Om død af smitsom Sygdom og da hvilken, eller ved ulykkelig Hændelse	DØDFØDTE		
							Den opgivne Fødsels Datum	De dødfødtes Forældre	Navn og af hvem Angivelsen er skeet
1	2 ^{den} Januar	13 ^{de} Jan.	Husmandskone Elisabeth Larsdtr.	64 Aar	Ingebretstangen		10 ^{de} Februar	Johan Jørgensen Sikkeland og Hustru Anne Magdalena Larsdatter	Jordmoderen Pauline Andersen Dalene meldte den 10 ^d Februar att Anne M. Larsdtr. samme Dag var nedkommen med et dødfødt Drengbarn. Der merkedes Liv i Barnet straks før Fødselen, de sædvanlige Midler anventes forgjæves. Moren har ei før havd dødfødt Børn.
2	28 ^{de} Januar	7 ^{de} Febr.	Barnet Herman Hansen	4 Uger	Hurka (Bergby)				
3	30 ^{de} Januar	13 ^{de} Febr.	Barn Augusta Petersdtr.	2½ Aar	Tomta				
4	14 ^{de} Febr.	25 ^{de} Febr.	Gaardmand Jacob Amundsen	82	Grythe				
5	16. Febr.	3. Marts	Lægdslem Anne Iversdtr.	90	Berby				
6	20. Febr.		Gunder Sandersen	28	Lunde	død ved ulykkelig Hændelse (druknet) Liget ikke igjefundet			
7	23. Marts	4. April	Ingebret Olsen	65	Sikkelandshavnen				
8	14. April	22. April	Barn Lovise Andersdatter	4	Høgelién				
9	20. Mai	25. Mai	Gmd.b. Julie Syversen	17 Dage	Isetorp				

10	16. Juli	22. Juli	Inderst Even Olsen Harehytte	69 Aar	Askedal	
11	31. Juli	7. Aug.	Selveier, underoffiser forhv. Anders Olsen	60	Sikkelandshavn	Nervefeber
12	29. Aug.	7. Sept.	Pige Johanna Ingebrigtsdtr.	38	Belsby	
13	31. Aug.	7. Sept.	Gmd.b. Julius August Andersen	1	Ørka	
14	26. Sept.	2. Oktbr.	Gmd.dtr. Birte Marie Johannesdtr.	35	Sikkeland	
15	11. Oktbr.	25. Oktbr.	Inderstb. Anna Henriksdtr.	1 Dag	Knatterød	
16	10. Oktbr.	17. Oktbr.	Fattigl. Elen Larsdtr. fra Sarpsborg	79	Belsby	
17	14. Oktbr.	23. Oktbr.	Inderst Arne Jakobsen	50	Sikkeland	Nervefeber
18	7. Novbr.	16. Novbr.	Arne Andersen Lændsearbeider	36	Lunde	

26. Febr.	Karl Andersen Lunde og Hustr. Hanna Andersdtr.	Jordmoderen meldte 26. Febr. at Hanna Andersdtr. Lunde samme Dag Kl. 4 nedkommen med et dødfødt Drengbørn. Barnet var fuldbaaren. Barnet var dødt og mærkede ikke Tegn til Liv. Moren har i før havd dødfødt Børn
-----------	---	---

BEGRAVEDE OG DØDFØDTE 1870

1	2. Jan.	11. Jan.	Karen Oline Pedersdtr. Hmdb.	9/1 69	Askersby- plads	
2	30. Decbr. 1869	11. Jan.	Nanci Agnes Jensdtr. Fattiglem	1792	Skjeggeby i Tune	
3	16. Jan.	28. Jan.	Karine Johanne Ejlertsdtr. Gmdb.	1854	Kokkim	Nervefeber
4	15. Jan.	28. Jan.	Marta Marie Knutsdtr. Fattiglem	1795	Knatterød	

5	20. Febr.	1. Mars	Johan Ludvig Kristiansen Hmdb.	1868	Sikkeland	
6	18. Febr.	4. Mars	Marta Marie Olsdtr. Gmd.kone	1833	Vestgaard	
7	22. Febr.	4. Mars	Johannes Helgesen Selvejer	1805	Langebraaten u. Bøe	
8	27. Febr.	10. Mars	Anna Marie Johan- nesdtr. Inderst b.	1870	Bøe	
9	16. Mars	1. April	Udøbt Barn, Søn af Gmd. Anders Matisen	15/3 1870	Hasleøde- gaard	
10	7. Mars	18. Mars	Johanna Torkildsdtr. Gmd k.	1785	Kokkim	
11	13. Mars	24. Mars	Ole Evensen Gmd. forh. Kirkesanger	1793	Brende	
12	12. Mars	24. Mars	Kornelius Olsen Lægdslem	1786	Lunde	
13	21. Mars	30. Mars	Helge Helgesen Indsider	1793	Lunde	
14	21. Mars	1. April	Gunder Pedersen Føderaadsm.	1795	Dueholen	
15	22. Mars	1. April	Anton Andersen Gmdb.	15/3 70	Hasleøde- gaard	
16	25. Mars	2. April	Lars Pedersen Selvejer	1815	Sinkerød	Nervefeber
17	24. Mars	6. April	Anders Brynildsen Selvejer	1819	Brunsbj	
18	28. Mars	8. April	Marta Marie Amundsdtr. Gmd.k.	1799	Gryte	
19	28. Mars	2. April	Anton Andersen Uægte Barn	22/4 69	Kullerød	Nervefeber

20	1. April	8. April	Ole Kristian Andersen Hmd.b.	1866	Elvebraaten u. Sikkeland	
21	4. April	12. April	Marta Andersdr. Gmd.k.	1803	Hasleøde- gaard	
22	25. April	6. Mai	Andreas Olsen Gmd.s. Skomager	1852	Dybedal u. Bergby	
23	27. April	6. Mai	Anna Marie Pedersdr. Arbejderdr.	1852	Kokkim (braaten)	Nervefeber
24	9. Mai	18. Mai	Johannes Johan- nesen Føderaadsm.	1782	Sikkeland	
25	16. Mai	25. Mai	Kirsti Andersdr. Lægdslem	1804	Baadstø u. Bergby	
26	14. Juni	22. Juni	Guri Amundsdr. Gmd.d. Inderst	1808	Heden	
27	6. Juli	13. Juli	Gjest Miland Mikalsen uægte Barn	1868	Tomta opf. for Ka. fattigv.	14. Juli
28	16. Juli	21. Juli	Anna Marie Amundsdr. Gmd.enke	1821	Kokkim	Johan Peter Sandersen Gmd Hustru Andrine Jonsdr. Hauggaard
29	16. Juli	20. Juli	Marie Bolette Iversdr. Tjenestepige	1849	Spydevold født i Rakkestad	14/7 af Gjorde- moder Pauline Andersen. Pige 7 ^d Maaned Liv, Liv i 15 Minuter
30	6. August	12. August	Andrine Jonsdr. Inderst kone	1835	Hauggaard	6 ^{te} August
31	15. August	23. August	Matis Rasmussen Aaserød Lænsarbejd	1812	Skjeggeby Tune	Andreas Olsen Gmd. H. Gunhild Nilsdr Næsødegaarden u. Sikkeland
32	16. Aug.	23. Aug	Peder Gudbrandsen Lystad Skredder	1830	Lunde (Skibtvæt)	19/8 af Gjorde- moder Pauline Andersen. Dreng 9 ^d Maaned uden Liv

33	20. Aug.	27. Aug	Berta Eriksdtr. Gmd enke	1793	Basken			
34	26. Aug.	3. Sept.	Karen Elisabet Larsdtr. Gmdk.	1831	Hasle			
35	23. Sept.	30. Sept.	Johannes Kristensen Gmd.	1824	Selid	25. Sept.	Gmd. Johannes Andersen Klemsdal H. Inger Marie Andersdtr.	27/9 af Gjordem. P. Andersen. Dreng 10d. Maaned uden Liv
36	21. Oktb.	29. Oktb.	Kristian Andersen Gmd	1811	Skofteby			
37	30. Oktb.	12. Novbr.	Andreas Syvertsen Hmd. Arbeider	1815	Krogsmyr u. Kullerud			
38	15. Novbr.	24. Novbr.	Andrine Petersdtr. Arbejdsbarn	1862	Ørka			
39	20. Novbr.	29. Novbr.	Oleane Andersdtr. Gmd.k.	1801	Nipeholmen	3. Decbr.	Johannes Andersen H. Andrine Jensdtr. Sikkeland	Gjordemoder Pauline Andersen 3/12 70 Dreng, Uden Liv
40	20. Novbr.	29. Novbr.	Anders Jakobsen Fattiglem	1790	Bergby			
41	22. Novbr.	1. Decbr.	Gurine Kristiansdtr. Hmd.k	1834	Kongsrød			
42	16. Decbr.	23. Decbr.	Berte Edwardsdtr. Fattiglem	1791	Bergby			

**FOREDLET KORN FRA
ISE MØLLE
ORIGINALTAPPET FOR
DET NORSKE LANDBRUK**

ISEMØLLE

1730 ISE

TLF. 69 13 21 24

Norske Planter i Norsk Jord

Fra:

Vestby Planteskole

1734 Hafslundsøy. Tlf : 69 14 92 37

Åpent: Hverdager: 08:30 - 20:00, lørdag: 08:30 - 15:00

**HISTORIEN gjentar seg, VARTINGENE
kjøper bil hos**

Brennes Auto

Klokkergårdveien 9, 1711 Sarpsborg

Tlf. 69 16 17 00

www.brennesauto.no

LAFTING

- ANNEKS TLF : 69145700
- HYTTER MOB : 90856699
- BOLIGER
- BODER
- STABBVR

NAVESTAD BYGG A.S

Kampenesmosen 1, Postboks 65, 1740 Borgenhaugen

Østfold Energi

*en støttespiller
for
Østfold-kulturen*

**ØSTFOLD
ENERGI**

Telefon 815 44 499 – www.ostfoldenergi.no

Tor-Ingar Walther

AUT. MASKINENTREPRENØR

Nordli
1735 Varteig
Telefon 69 13 28 80
Telefax 69 13 28 80
Mobil 913 37 910

SKOBUTIKKEN I SARPSBORG

KJEMPEUTVALG FOR BARN - DAME - HERRE
RIMELIGE PRISER OG RIKTIGE MOTER

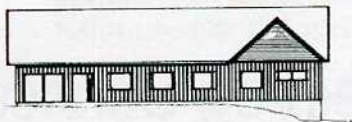
JONEID SKO A/S

ST.MARIEGT. 51 1706 SARPSBORG
TLF. 69 15 32 51

ICA

SparMat

Hasle Hageby 1
1734 HAFSLUNDSØY
Tlf./fax: 69 13 12 12 / 69 13 12 12
Org.nr.: 954 135 829

Skogly Høvleri

Inneh.: Terje Holene
1735 Varteig
Telefon 69 13 13 43

- Vanlig trelast
- Listverk
- Profilerte spesialoppdrag
- Paneler

Mandag - torsdag 07⁰⁰ - 17⁰⁰, fredag/lørdag stengt.

Sarpsborg Park & Anlegg as

Boks 730, 1733 Hafslundsøy
Tlf: 69 13 03 90 - Fax: 69 13 03 99
Mobil tlf: 901 64 657 / 957 78 938
E-mail: post@park-anlegg.no
www.park-anlegg.no

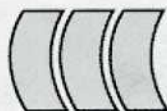

alt i kampanjemateriell
markeds **IMPULS**
Tlf. 69 12 61 61

Øya Bensin og Service

KIOSK OG REKVISITA
Norbyvn. 116, 1734 Hafslundsøy
Telefon 69 14 92 35

**BALA
AGRI**

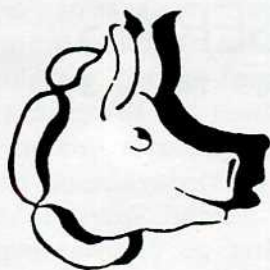

- KVALITET • DRIFTSSIKKERHET • GUNSTIG PRIS
- HØY KAPASITET • TAR DIAMETER OPPTIL 41 CM

AB LANDBRUK

1740 Borgenhaugen Tlf. 69 13 75 02
www.ablandbruk.no

**MUSIKKVERKET
BORG PLATEBAR AS
STORBYEN, SARPSBORG
Tlf. 69 15 54 02**

VIDAR HUGSTED

Kjøttforretning

Alb. Moeskausvei 41, 1711
Sarpsborg

Telefon 69 14 30 27

Øya's Klippotek

Telefon 69 15 44 00

Freddy Mathisen as

MASKINENTREPRENØR

Mobil: 95775477

Mobil: 95775478

Fax: 69132212

Privat: 69131492

SARPSBORG

HAFSLUNDSØY TRELASTLAGER A/S

Tlf 69 14 92 98/69 14 98 08 • Fax 69 14 99 39

- TRELAST
- BYGGEVARER
- TAKSTOLFABRIKK
- PRESSENINGER FOR SALG/UTLEIE

Vi utfører alt i Perignol & Epoxybelegg fra
betongimpregneringer til slitebelegg.

Arbeidsområde: Østfold og Akershus tlf 69 13 12 67

Autorisert forhandler og
utførende entreprenør for

PERSTORP
BYGGKEMI

PEROL A/S

Olaf Hansen, Hasle Hageby 21, 1734 Hafslundsøy
Mobiltlf. 94 10 90 96

STABBURSTUA

...stedet for krydder
og grønt, hjemmebakt
og pent...

 Nybakt grovbrød og krydderloff
fra bakerovn, hver lørdag

 Krydderurter...oljer, eddiker
eller egne oppskrifter

 Hjemmelagde geleer og andre
spennende produkter

 Brukskunst, håndverk
og gaver

VELKOMMEN

ELI GLOMSRUD & BØRG WINGVOLD
SPYDEVOLD
1730 196 TLF: 69-132288

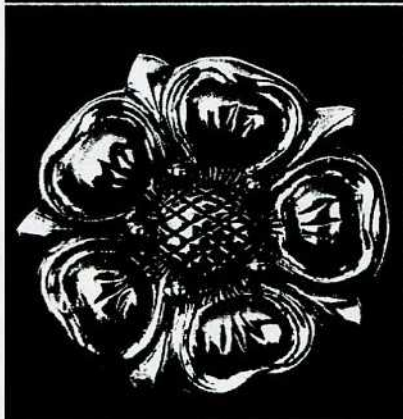

BYGGKJØP

KNATTERUDFJELLET TRELAST AS

Avd. Ise: tlf. 69 16 18 20 Avd. Torp: tlf. 69 34 53 80
Avd. Slitu: tlf. 69 84 64 00

GAVEN TIL ALLE ANLEDNINGER!

Østfold-Rosen

SØLV

NÅLER-ANHENG-ØREPYNT M.M.

TIL HAN:

SLIPSPYNT-MANSJETTKNAPPER

Kan kjøpes hos alle gullsmedene i Østfold

**UTDRAG AV EN HISTORISK BERETNING OM ROSER I KONGSSLEKTA
AV ROLF GRANKVIST**

I kongeslekta er stiliserte roser brukt som heraldisk symbol fra Håkon Håkonsons tid og fram til unionstida (1319). Her er det snakk om fem- eller seksbladete roser. Den fembladete rosa er trolig kommet inn i kongeslekta gjennom Håkon Håkonsons mor – Inga fra Varteig. Hennes slekt førte en fembladete rose med liljestrengsbord.

*Banken for
vartingene!*

**Gjensidige
NOR**

**John Walter Johansen
BRANN & SIKKERHET AS**

John Walter Johansen

Daglig leder/Konsulent

Hasle Hageby 17, 1734 HAFSLUNDSØY
Tlf. 69 15 20 00 Fax 69 15 20 01 Mob. 911 22 520
E-mail: john-w-j@online.no

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
5408 S. UNIVERSITY AVENUE
CHICAGO, ILL. 60637
TEL: 773-936-5000
FAX: 773-936-5000
WWW: WWW.CHEM.UCHICAGO.EDU

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
530 SOUTH EAST ASIAN AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60607
TEL: 773-936-3700
FAX: 773-936-3701
WWW: WWW.CHEM.UCHICAGO.EDU

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
5408 S. UNIVERSITY AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL: 773-936-3700
FAX: 773-936-3701
WWW.CHEM.UCHICAGO.EDU

Varteig Historielag

Stiftet 8.2.1982

VARTEIG HISTORIELAG har som formål å vekke og fremme den historiske interesse blant bygdas befolkning og andre som er interessert i bygda.

Dette gjøres ved bl.a.

- å avholde møter med lokalhistoriske foredrag
- innsamling av kildemateriale og gjenstander av historisk verdi
- registrering og bevaring av kulturminner
- stimulering og hjelp til slektsgranskere

Faste aktiviteter: Utgivelse av kalender med historiske fotografier, utgivelse av årstidsskrift "INGA", aktiviteter ved Bygdedagen i Varteig. Gjennom medlemskap støtter laget arbeidet til Landslaget for lokalhistorie og Østfold Historielag.

VARTEIG HISTORIELAG har 2 æresmedlemmer og 80 ordinære medlemmer.

Medlemskontingent for 2003 er 75 kr (25 kr for familiemedlem).

Styret i Varteig Historielag 2003:

Leder	Ikke valgt	
Styremedlem	Ragnar Berby	tlf 69160191
Styremedlem	Kjell Andersen	tlf 69131297
Styremedlem	Ole Brenne	tlf 69896008
Styremedlem	Kjell Lunde	tlf 69131303